

ĢENERĀLADVOKĀTA DAMASO RUIZA-HARABO KOLOMERA
[DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER]

SECINĀJUMI,

sniegti 2009. gada 3. februārī¹

Satura rādītājs

I	— Ievads	I - 6420
II	— Fakti pirmajā instancē	I - 6420
	A — Administratīvais process	I - 6420
	B — Tiesvedība	I - 6422
III	— Atbilstošās tiesību normas	I - 6424
	A — Kopienų tiesiskais regulējums koncentrāciju pārbaudes jomā	I - 6424
	B — Iepriekšējie spriedumi, kuri var ietekmēt tiesvedību	I - 6426
IV	— Tiesvedība Pirmās instances tiesā un pārsūdzētais spriedums	I - 6427
	A — Tiesvedība lietā T-351/03	I - 6427
	B — Pārsūdzētā sprieduma būtība (lieta T-351/03)	I - 6429
	1) Pietiekami būtisks pārkāpums	I - 6429
	2) Par cēloņsakarību	I - 6430
	3) Radīto zaudējumu noteikšana	I - 6432
	a) <i>Schneider</i> maksātie honorāri, administratīvie un tiesāšanās izdevumi	I - 6432
	b) <i>Wendel-KKR</i> piešķirtais <i>Legrand</i> pārdošanas cenas samazinājums, lai varētu atlikt pārdošanas datumu	I - 6433
	c) Zaudējumu novērtējums, vaina un procenti	I - 6433
V	— Tiesvedība Tiesā un apelācijas sūdzības lietas dalībnieku prasījumi	I - 6434

1 — Oriģinālvaloda — spāņu.

VI	—	Apelācijas sūdzības analīze	I - 6435
	A	— Problēmas apraksts	I - 6435
	B	— Par iebildumiem saistībā ar pārkāpuma kvalificēšanu par pietiekami būtisku	I - 6436
		1) Lietas dalībnieku argumenti	I - 6436
		2) Pirmais pamats: nepareiza pārsūdzētā sprieduma izpratne	I - 6436
		3) Par otro pamatu	I - 6439
	C	— Par pamatu, kas attiecas uz <i>Schneider</i> nodarītajiem zaudējumiem	I - 6441
	D	— Par pamatiem, kas attiecas uz cēloņsakarību	I - 6442
		1) Cēloņsakarības neesamība	I - 6443
		a) Par faktu un pierādījumu sagrozišanu (trešā apelācijas pamata pirmā daļa)	I - 6443
		b) Par cēloņsakarības trūkumu starp lēmuma par nesaderību spēkā neesamību un <i>Wendel-KKR</i> piešķirto <i>Legrand</i> pārdošanas cenas samazinājumu (trešā apelācijas pamata otrā daļa)	I - 6444
		i) Lietas dalībnieku argumenti	I - 6444
		ii) Vērtējums	I - 6445
		2) Par cēloņsakarības pārrāvumu (trešais un piektais apelācijas pamats)	I - 6449
		a) Lietas dalībnieku argumentu kopsavilkums	I - 6449
		b) Par dažu argumentu pieņemamību	I - 6450
		c) Par lietas būtību	I - 6450
		3) Par pamatu par pretrunīga pamatojuma norādīšanu	I - 6453
	E	— Par septīto pamatu	I - 6454
VII	—	Tiesas spriedums par lietas būtību	I - 6454
VIII	—	Par tiesāšanās izdevumiem abās tiesu instancēs	I - 6455
IX	—	Secinājumi	I - 6456
			I - 6419

I — Ievads

1. Eiropas Kopienu Komisija ir iesniegusi apelācijas sūdzību par Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedumu², ar kuru daļēji apmierināta prasība par Kopienas ārpuslīgumisko atbildību par koncentrācijas darījuma aizliegumu, ko vēlāk atcēla Pirmās instances tiesa.

2. Vairāk nekā lielās prasītās naudas summas aptuveni EUR 1700 miljonu apmērā dēļ Tiesas spriedumam šajā lietā ir nozīme tāpēc, ka tam var būt ietekme uz Kopienu iestādes, kurai uzticēts rūpēties par konkurenci Eiropā, ekonomisko politiku.

3. Iztirzājot uzņēmumu tiesību uz aizstāvību pārkāpumu administratīvajā procesā un zaudējumus, ko radījis šis pamattiesību pārkāpums, jārikojas ļoti piesardzīgi un prātīgi, jo nolēmums var radīt smagas sekas gan uzņēmumiem, gan Kopienu iestādēm un, iespējams, valsts iestādēm.

2 — Spriedums lietā T-351/03 *Schneider Electric*/Komisija (*Recueil*, II-2237. lpp.).

II — Fakti pirmajā instancē

4. Sarežģītie fakti, kas ir tiesvedības pamatā, par kuru iesniegta apelācijas sūdzība, ir ietverti pārsūdzētajā spriedumā³ un tos var apkopot turpinājumā minētajā veidā.

A — Administratīvais process

5. Divas Francijas sabiedrības — *Schneider Electric SA* (turpmāk tekstā — “*Schneider*”) un *Legrand SA* (turpmāk tekstā — “*Legrand*”) Komisijai paziņoja plānu, kurā otrā no šīm sabiedrībām iegūtu savā kontrolē pirmo, izmantojot publisku apmaiņas piedāvājumu (turpmāk tekstā — “PAP”), Regulas (EEK) Nr. 4064/89 (turpmāk tekstā — “Regula”)⁴ 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē. *Schneider* ražo un pārdod ierīces un sistēmas elektroapgādes, rūpnieciskās pārbaudes un automatizācijas nozarē, bet *Legrand* darbojas zemsprieguma elektroiekārtu aprīkojuma nozarē.

6. Uzskatot, ka šis plāns radīja nopietnas šaubas par tā saderību ar kopējo tirgu,

3 — 16.–78. punkts.

4 — Padomes 1989. gada 21. decembra Regula (EEK) Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontroli (OV L 395, 1. lpp., labojumi OV 1990, L 257, 13. lpp.), kurā izdarīti grozījumi ar Padomes 1997. gada 30. jūnija Regulu (EK) Nr. 1310/97 (OV L 180, 1. lpp.). Pēdējā Padomes 2004. gada 20. janvāra Regulas (EK) Nr. 139/2004 versija (OV L 24, 1. lpp.) šajā lietā nav piemērojama.

Komisija 2001. gada 30. martā saskaņā ar Regulas 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu uzsāka pārbaudes II stadiju, lūdzot *Schneider* un *Legrand* sniegt informāciju.

7. 2001. gada 3. augustā Komisija nosūtīja *Schneider* paziņojumu par iebildumiem, norādot, ka koncentrācijas dēļ vairākos valsts sektoriālajos tirgos tiktu radīts domiņošais stāvoklis.

8. 2001. gada 16. augusta atbildē minētās sabiedrības apstrīdēja Komisijas sniegto tirgu definīciju, kā arī tās analīzi par koncentrācijas ietekmi uz šiem tirgiem. 2001. gada 29. augustā notika kopīga paziņojumu iesniegušo uzņēmumu un Komisijas dienestu sanāksme, kurā *Schneider* uzņēmās veikt dažādus korektīvus pasākumus.

9. 2001. gada 10. oktobrī Komisija saskaņā ar Regulas 8. panta 3. punktu pieņēma Lēmumu 2004/275/EK (turpmāk tekstā — “lēmums par nesaderību”)⁵, atzīstot plānoto koncentrāciju par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

Komisija šī lēmuma 782. un 783. apsvērumā norādīja, ka koncentrācija radītu dominējošu stāvokli un būtiskus efektīvas konkurences traucējumus vairākos valsts tirgos, turklāt nostiprinot dominējošo stāvokli dažādos Francijas sektoriālajos tirgos⁶. Komisija arī iebilda, ka *Schneider* ierosinātie korektīvie pasākumi nevarētu atrisināt lēmumā par nesaderību identificētās konkurences problēmas.

10. Tā kā *Schneider*, iegūstot savā īpašumā 98,1% *Legrand* kapitāla, bija izveidojusi koncentrāciju, kas vēlāk tika atzīta par nesaderīgu ar kopējo tirgu, Komisija 2001. gada 24. oktobrī pieņēma otru paziņojumu par iebildumiem, lai sadalītu uzņēmumus, kurā tā saskaņā ar Regulas 8. panta 4. punktu uzlika *Schneider* pienākumu pārdot savus aktīvus uzņēmumā *Legrand* līdz mazākai ietekmei, lai ar pietiekamu noteiktību un pietiekami īsā laikā atjaunotu efektīvu konkurenci.

11. Komisija arī vēlējās nekavējoties uzticēt pieredzējušam un neatkarīgam pilnvarniekam pārvaldīt *Schneider* piederošās akcijas uzņēmumā *Legrand* un saskaņā ar Regulas 7. panta 4. punktu 2001. gada 4. decembrī atļāva *Schneider* īstenot ar tās dalību *Legrand* saistītās balsstiesības, izmantojot ieceltu piln-

5 — Lieta COMP/M.2283 — *Schneider-Legrand*, kurā darījums atzīts par nesaderīgu ar kopējo tirgu (OV 2004, L 101, 1. lpp.).

6 — Sīkāk aprakstīts pārsūdzētā sprieduma 35. un 36. punktā.

varnieku, ar nosacijumiem, kas paredzēti Komisijas apstiprinātā līgumā.

12. 2002. gada 30. janvārī Komisija saskaņā ar Regulas 8. panta 4. punktu pieņēma lēmumu (turpmāk tekstā — “lēmums par sadalīšanu”)⁷, pieprasot *Schneider* atdalīties no *Legrand* deviņu mēnešu laikā, kas beidzās 2002. gada 5. novembrī.

13. Minētajā lēmumā *Schneider* tika aizliegts atsevišķi atdalīties no noteiktām *Legrand* veiktajām darbībām, uzlikts pienākums iespējamajiem *Legrand* pircējiem iepriekš saņemt Komisijas piekrišanu un aizliegta jebkāda atsevišķu *Legrand* darbību vēlāka nodošana atpakaļ *Schneider*.

B — Tiesvedība

14. Pirms šī pēdējā lēmuma pieņemšanas 2001. gada 13. decembrī *Schneider* Eiropas Kopienų Pirmās instances tiesā cēla prasību atcelt lēmumu par nesaderību (lieta T-310/01).

7 — Komisijas 2002. gada 30. janvāra Lēmums C(2002) 360, galīgā redakcija, kurā uzdota uzņēmumu sadalīšana (Lieta COMP/M.2283 — *Schneider-Legrand*).

15. 2002. gada 18. marta prasībā Francijas sabiedrība lūdza atcelt arī lēmumu par sadalīšanu (lieta T-77/02) un apturēt lēmuma par sadalīšanu piemērošanu (lieta T-77/02 R).

16. Pēc 2002. gada 23. aprīļa tiesas sēdes pagaidu noregulējuma tiesvedībā lietā T-77/02 Komisija *Schneider* noteikto termiņu, lai atdalītos no uzņēmuma *Legrand*, pagarināja līdz 2003. gada 5. februārim, neskarot sadalīšanas procesa posmu realizāciju pagarinātā termiņa laikā, un tādēļ *Schneider* atteicās no prasības par piemērošanas apturēšanu.

17. *Schneider* sagatavoja *Legrand* pārdošanu, kura tiktu istenota, ja tiktu noraidītas abas tās celtās prasības atcelt tiesību aktu, un 2002. gada 26. jūlijā ar konsorciju *Wendel-KKR* noslēdza pārdošanas līgumu, kas bija izpildāms ne vēlāk kā 2002. gada 10. decembrī. Šajā līgumā bija ietverts noteikums, kas lēmuma par nesaderību atcelšanas gadījumā ļāva *Schneider* atkāpties no līguma līdz 2002. gada 5. decembrim, samaksājot kompensāciju par līguma laušanu (EUR 180 miljonu apmērā).

18. Kā jau esmu minējis, Pirmās instances tiesa spriedumā lietā *Schneider I*⁸ atcēla

8 — Pirmās instances tiesas 2002. gada 22. oktobra spriedums lietā T-310/01 *Schneider Electric/Komisija* (*Recueil*, II-4071. lpp.).

lēmumu par nesaderību, pamatojot to ar kļūdām analizē un koncentrācijas ietekmes uz ārpus Francijas esošajiem valstu sektoriālajiem tirgiem novērtējumā, kā arī tiesību uz aizstāvību pārkāpumu. Tāpat tās pašas dienas spriedumā lietā *Schneider II*⁹ Pirmās instances tiesa atcēla lēmumu par sadalīšanu, jo tas bija atceltā lēmuma par nesaderību īstenošanas pasākums. Tā kā Komisija nepārsūdzēja nevienu no šiem spriedumiem, tie stājās spēkā. Lai vairāk nesarežģītu faktu izklāstu, abu spriedumu saturu sīkāk apskatīšu šo secinājumu III sadaļā, kas veltīta šīs lietas tiesiskajam regulējumam¹⁰.

19. Komisija publicēja atzinumu par koncentrācijas pārbaudes atsākšanu¹¹, precizējot, ka saskaņā ar Regulas 10. panta 5. punktu pārbaudes termiņi tiek atsākti no 2002. gada 23. oktobra. Komisija piebilda, ka pēc I stadijas sākotnējās analīzes, neskarot galīgo lēmumu, uz koncentrāciju varētu attiecināt regulu, un aicināja trešās personas sniegt tai savus iespējamus apsvērumus.

20. Ar 2002. gada 13. novembra jauno paziņojumu par iebildumiem Komisija informēja *Schneider*, ka koncentrācija varēja apdraudēt konkurenci Francijas sektoriālajos

tirgos sakarā ar ievērojamu *Schneider* un *Legrand* tirgus daļu savstarpēju atbalstu, to tradicionālās sacensības izzušanu, uzņēmumam *Schneider-Legrand* piederošo preču zīmju nozīmību, to ietekmi uz vairumtirgotājiem un pārējo konkurentu nespēju aizstāt *Legrand* pirms koncentrācijas izveidošanas radīto konkurences spiedienu.

21. 2002. gada 14. novembrī *Schneider* Komisijai ierosināja korektīvus pasākumus, kuru rezultātā tiktu novērsta darbību pārklāšanās apvienošanās procesā esošo uzņēmumu ietekmētajos Francijas sektoriālajos tirgos. Uz šo ierosinājumu pamata tika veikta sarakste, kurā Komisija noraidīja *Schneider* ieteikumus kā nepietiekamus, lai novērstu visas koncentrācijas negatīvās sekas uz konkurenci Francijā, bet *Schneider* Komisijai pārmeta tās šaubas korektīvo pasākumu spēju un kapacitāti nodrošināt konkurences saglabāšanu šajā valstī.

22. 2002. gada 2. decembra vēstulē *Schneider* norādīja, ka šajā jau tik tālu nonākušajā procedūras stadijā Komisijas nostāja diskusijas padarīja liekas, tāpēc, lai izbeigtu vairāk nekā gadu ilgušo nenoteiktību, tā tādējādi paziņoja Komisijai savu lēmumu pārdot *Legrand* uzņēmumam *Wendel-KKR*. Tā savu nodomu apstiprināja ar 2002. gada 3. decembra faksu, precizējot, ka saskaņā ar minētā pārdošanas līguma noteikumiem *Legrand* pārdošanai *Wendel-KKR* bija jānotiek 2002. gada 10. decembrī, ko *Schneider* Komisijai paziņoja šī mēneša 11. datumā.

9 — Pirmās instances tiesas 2002. gada 22. oktobra spriedums lietā T-77/02 *Schneider Electric*/Komisija (*Recueil*, II-4201. lpp.).

10 — Šo secinājumu 39. un nākamie punkti.

11 — 2002. gada 15. novembra *Eiropas Kopienu Oficiālais Vēstnesis* (C-279, 22. lpp.).

23. Lai gan sākumā Komisija ar 2002. gada 4. decembra lēmumu uzsāka koncentrācijas pārbaudes II stadiju, secinot, ka *Schneider* piedāvātie korektīvie pasākumi neļāva novērst šaubas par koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu, 2002. gada 13. decembrī tā informēja *Schneider*, ka priekšmeta neesamības dēļ tiek izbeigta pārbaudes procedūra, jo šī sabiedrība vairs nekontrolēja *Legrand*.

24. Tāpēc Pirmās instances tiesa noraidīja *Schneider* iesniegto prasību atcelt lēmumu uzsākt II stadiju un 2002. gada 13. decembra lēmumu izbeigt procedūru (lieta T-48/03)¹², bet apelācijas sūdzība par minēto lēmumu tika noraidīta ar Tiesas rīkojumu¹³.

25. Šī rīkojuma 48. punktā Tiesa norādīja, ka Komisija, izvēloties I stadijā atsākt koncentrācijas pārbaudes procedūru, nebija ņēmusi vērā no sprieduma lietā *Schneider I* izrietošos secinājumus, tādējādi ievērojot visu nepieciešamo piesardzību, lai nodrošinātu, ka no jauna netiek pārkāptas *Schneider* tiesības uz aizstāvību.

12 — 2006. gada 31. janvāra rīkojums lietā T-48/03 *Schneider Electric*/Komisija (Krājums, II-111. lpp.), kurā prasība atcelt tiesību aktu lietā T-48/03 atzīta par nepieņemamu, tāpēc ka apstrīdētais lēmums par II stadijas uzsākšanu un lēmums par procedūras izbeigšanu nebija uzņēmumam *Schneider* nelabvēlīgi akti.

13 — 2007. gada 9. marta rīkojums lietā C-188/06 P *Schneider Electric*/Komisija (Krājumā nav publicēts).

III — Atbilstošās tiesību normas

A — *Kopienu tiesiskais regulējums koncentrāciju pārbaudes jomā*

26. Regulas tiesvedībā piemērojamā redakcijā 2. panta 3. punktā ir noteikts, ka paziņota koncentrācija, kas rada vai nostiprina dominējošo stāvokli, kura dēļ kopējā tirgū vai ievērojamā tā daļā tiktu būtiski traucēta efektīva konkurence, ir atzīstama par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

27. Saskaņā ar Regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu koncentrācija uzskatāma par izveidojušos, kad sabiedrība, iegādājoties vērtspapirus vai aktīvus, iegūst tiešu vai netiešu kontroli pār citu uzņēmumu.

28. Regulas 6. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir precizēts, ka Komisija uzskata, ka koncentrācija ir saderīga ar kopējo tirgu, ja tā ir paziņota atbilstoši Regulai un ja tā nerada nopietnas šaubas attiecībā uz tās saderību ar kopējo tirgu, kaut gan tai ir piemērojama Regula.

29. Pretējā gadījumā Komisija uzsāk izmeklēšanu saskaņā ar 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu (lēmums ar nosaukumu "II stadijas uzsākšana").

tirgu, jau ir istenota, Komisija, pieņemot lēmumu saskaņā ar 3. punktu vai ar atsevišķu lēmumu, drīkst pieprasīt uzņēmumu sadalīšanu vai kādu citu piemērotu darbību, kas atjaunotu efektīvu konkurenci.

30. 10. panta 1. punktā tiek prasīts, lai minētie lēmumi tiktu pieņemti ne vēlāk kā viena mēneša laikā, skaitot no nākamās dienas pēc paziņojuma par koncentrāciju saņemšanas vai nākamās dienas pēc pilnīgas informācijas saņemšanas.

34. 10. panta 6. punktā ir noteikts, ka, ja Komisija nav uzsākusi II stadiju maksimāli trīs mēnešu laikā pēc paziņojuma vai pilnīgas informācijas saņemšanas vai nav pieņēmusi lēmumu par koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu četru mēnešu laikā pēc II stadijas uzsākšanas, ir uzskatāms, ka administrācijas klusēšana nozīmē, ka koncentrācija atzīta par saderīgu ar kopējo tirgu.

31. Attiecīgi 8. panta 2. un 3. punktā Komisija tiek pilnvarota izmeklēšanas II stadijā pieņemt lēmumu par koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu, kad paziņotajā koncentrācijā iesaistītie uzņēmumi ir veikuši izmaiņas.

35. Saskaņā ar 10. panta 5. punktu, ja Kopienu tiesa atceļ Komisijas lēmumu, šajā regulā noteiktie termiņi atsākas no sprieduma pasludināšanas dienas.

32. 10. panta 3. punktā ir noteikts maksimāls četru mēnešu termiņš no II stadijas uzsākšanas brīža, lai pieņemtu lēmumu, kurā koncentrācija atzīta par nesaderīgu ar kopējo tirgu.

36. 7. panta 1. punktā ir noteikts, ka koncentrāciju nevar istenot ne pirms paziņojuma par to, ne pirmo trīs nedēļu laikā pēc paziņojuma Komisijai. 3. punktā tomēr pieļauts izņēmums, jo 1. punkts nekavē publiska konkursa rīkošanu vai maiņu, par ko paziņots Komisijai,

33. Saskaņā ar 8. panta 4. punktu, ja koncentrācija, kas atzīta par nesaderīgu ar kopējo

ja vien ieguvējs neizmanto ar attiecīgajām daļām saistītās balsstiesības vai to dara tikai, lai saglabātu šo investīciju pilnu vērtību, pamatojoties uz Komisijas piešķirto atbrīvojumu.

37. Liela nozīme šajā lietā ir Regulas 18. pantam, jo saskaņā ar tā 1. punktu pirms jebkāda lēmuma pieņemšanas atbilstoši it īpaši 8. panta 3. punktam Komisija dod attiecīgajām personām, uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām iespēju visās procedūras stadijās līdz konsultācijām ar padomdevēju komiteju izteikt savu viedokli par iebildumiem, kas pret tiem izvirzīti.

38. Visbeidzot, šī panta 3. punktā ir precizēts, ka Komisija lēmumus pieņem, pamatojoties tikai uz iebildumiem, par kuriem ieinteresētās personas ir izteikušās, jo tās pienākums ir procesā pilnībā ieverot tiesības uz aizstāvību.

B — *Iepriekšējie spriedumi, kuri var ietekmēt tiesvedību*

39. *Schneider* tiesvedību pret Komisiju uzsāka, apstrīdot Pirmās instances tiesā lēmumus par nesaderību un sadalīšanu,

tāpēc īsumā jāapskata spriedumi, ar kuriem tie tika atcelti, jo tie ir stājušies spēkā.

40. Ar spriedumu lietā *Schneider I* tika atcelts lēmums par nesaderību, pirmkārt, tāpēc, ka tajā bija pieļautas kļūdas, izvērtējot koncentrācijas ietekmi uz valstu sektoriālajiem tirgiem ārpus Francijas, un, otrkārt, tāpēc, ka ar to bija pārkāptas tiesības uz aizstāvību, kas padarīja nelikumīgu ietekmes uz minētajiem tirgiem analīzi un uzņēmuma ierosinātos korektīvos pasākumus.

41. Apelācijas tiesvedība neattiecas uz kļūdām ekonomiskajā vērtējumā, tāpēc jāizvērtē tikai tiesību uz aizstāvību pārkāpums. Šajā sakarā spriedumā lietā *Schneider I* tika uzskatīts, ka Komisijai bija jānosaka ierosinātā darījuma konkurencei radītie riski, lai paziņotāji varētu efektīvi un laikus iesniegt tādas ierosinājumus pārdot aktīvus, kas koncentrāciju varētu padarīt par saderīgu ar kopējo tirgu.

42. Tika piebilsts, ka 2001. gada 3. augusta paziņojumā par iebildumiem nebija pietiekami precīzi apskatīts *Schneider* stāvoklis attiecībā pret Francijas zemsprīguma elek-

trisko ierīču izplatītājiem, kas izrietēja ne tikai no *Legrand* pārdotā daudzuma summas elektrisko sadalītāju sastāvdaļu tirgos, bet arī no *Legrand* dominējošā stāvokļa elektrisko galaslēdžu tirgus segmentos¹⁴.

43. Turklāt tika norādīts, ka paziņojumā par iebildumiem bija uzskaitīti dažādu valstu sektoriālie tirgi, kurus ietekmēja koncentrācija, bet tie nebija nekādā veidā sasaistīti ar paziņotāju stāvokli¹⁵. Tādējādi Komisija Francijas sabiedrībai bija liegusi iespēju sniegt apsvērumus un atspēkot apgalvojumu, ka šī sabiedrība pastiprinātu savu dominējošo stāvokli sadales un galaslēdžu sastāvdaļu sektoros *Legrand* dominējošā stāvokļa galaslēdžu tirgū dēļ.

44. Neļaujot pilnībā noteikt konkurences traucējumus, ko Komisija bija identificējusi Francijas zemsprieguma elektrisko ierīču tirgū, ar lēmumu par nesaderību tika pārkāptas *Schneider* tiesības uz aizstāvību. Šai sabiedrībai it īpaši nebija iespējas ieteikt pārdot noteikta lieluma aktīvus vai citus pasākumus, lai rastu risinājumu šiem konkurences traucējumiem. Tādējādi tai netiešā veidā tika liegta iespēja saņemt Komisijas

piekrišanu, kas ir pietiekami būtiska nelikumība, jo šādi pasākumi bija vienīgais veids, kā izglābt koncentrāciju, kurai piemērojams Regulas 2. panta 3. punkts¹⁶.

45. Turklāt Pirmās instances tiesa spriedumā lietā *Schneider II* atcēla arī lēmumu par sadalīšanu, jo tas bija cieši saistīts ar lēmumu par nesaderību.

IV — Tiesvedība Pirmās instances tiesā un pārsūdzētais spriedums

A — Tiesvedība lietā T-351/03

46. 2003. gada 10. oktobrī *Schneider* cēla prasību par zaudējumu atlīdzību saskaņā ar EKL 235. pantu un 288. panta otro daļu.

47. Ar Francijas Republikas atbalstu tā lūdza Pirmās instances tiesu galvenokārt piespriest

14 — Iebildums par savstarpēju atbalstu.

15 — Sprieduma lietā *Schneider I* 444. un 445. punkts.

16 — Sprieduma lietā *Schneider I* 453.–461. punkts.

Kopienai samaksāt tai EUR 1 663 734 716,76, atskaitot saskaņā ar rīkojumiem par izdevumu sadalījumu¹⁷ noteiktos izdevumus un pieskaitot procentus no 2002. gada 4. decembra līdz pilnīgai samaksai 4% apmērā gadā, kā arī nodokļu summu, kas *Schneider* būs jāmaksā par zaudējumu atlīdzību.

48. Prasītāja savus prasījumus pamatoja¹⁸ ar abām spriedumā lietā *Schneider I* atzītajām lēmuma par nesaderību nelikumībām: pirmkārt, trūkumiem Komisijas veiktajā analizē par koncentrācijas ietekmi uz valstu sektoriālajiem tirgiem ārpus Francijas, un, otrkārt, prasītājas tiesību uz aizstāvību pārkāpumu tāpēc, ka paziņojumā par iebildumiem nebija pietiekami uzsvērts iebildums par savstarpēju atbalstu.

49. Tā apgalvoja, ka tā tiešas sekas bija zaudējumi, ko radīja tās aktīvu vērtības samazināšanās, pirmkārt, *Legrand* aktīvu grāmatvedības zaudējumu dēļ, otrkārt, negūtās peļņas dēļ, ko izraisīja nespēja īstenot iepiņāto apvienošanos un pastāvīga grupas industriālās stratēģijas kavēšana, un,

treškārt, kaitējums prasītājas reputācijai. Tā apgalvoja, ka Komisijas negatīvā rīcība bija palielinājusi zaudējumus.

50. *Schneider* šiem zaudējumiem pieskaitīja arī administratīvajā sadalīšanas procedūrā iesaistītās pilnvarotās personas izdevumus, izdevumus, ko radīja koncentrācijas jaunā pārbaude pēc spriedumiem lietā *Schneider I* un *Schneider II*, kā arī izdevumus, ko radīja prasības lietās T-310/01, T-77/02 un T-77/02 R, neskaitot izdevumus, ko *Schneider* varēja atgūt saskaņā ar abiem iepriekš minētajiem rīkojumiem par izdevumu sadalījumu.

51. Pakārtoti — prasītāja prasīja atzīt prasību par pieņemamu un atzīt Kopienas ārpuslīgumisko atbildību, kuras apmēra noteikšanai tā lūdza ierosināt *ad hoc* tiesvedību ciestā atlīdzināmā zaudējuma aprēķinam, kuras tiesāšanās izdevumus tā lūdza piespriest atlīdzināt Komisijai.

52. Savukārt Komisija, ko atbalstīja Vācijas Federatīvā Republika, lūdza Pirmās instances tiesu atzīt prasību par nepieņemamu daļā un par nepamatotu pilnībā, atbilstoši piespriežot *Schneider* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17 — 2004. gada 29. oktobra rīkojumi lietā T-310/01 DEP un T-77/02 DEP (Krājumā nav publicēti).

18 — Pārsūdzētā sprieduma 100.–106. punkts.

53. 2003. gada 11. decembrī Pirmās instances tiesa (ceturrtā palāta) veica procesa organizatorisko pasākumu un noteica, ka debātes galvenokārt attieksies uz Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības rašanos un zaudējumu novērtējuma metodi.

pieļautās nelikumības atbilda pietiekami būtiska pārkāpuma jēdzienam.

B — Pārsūdzētā sprieduma būtība (lieta T-351/03)

1) Pietiekami būtisks pārkāpums

54. Ar spriedumu lietā *Schneider I* tika atcelts lēmums par nesaderību tāpēc, ka bija pārkāptas Francijas uzņēmuma tiesības uz aizstāvību, un tas ir galvenokārt vērst uz to, lai noskaidrotu, vai bija konstatējams pietiekami būtisks tādas tiesību normas pārkāpums, kurā piešķirtas tiesības personām, un šajā sakarā ņemts vērā judikatūrā nostiprinātais kritērijs par to, ka Kapienu iestāde ir acīmredzami un nopietni pārkāpusi rīcības brīvības robežas¹⁹.

55. Spriedumā, pirms tika apskatīti no Komisijas rīcības koncentrācijas pārbaudes procedūrā izrietošie zaudējumus pastiprinošie faktori, tika izpētīts, vai minētajā lēmumā

56. Nepievēršoties jautājumam par kļūdām koncentrācijas ekonomiskās ietekmes analizē kā Kopienas atbildības avotam²⁰, jo tam nebija nekādas ietekmes uz atzinumu par saderību ar kopējo tirgu²¹, Pirmās instances tiesa izmeklēja vienīgo lēmuma par nesaderību kļūdu, kas atbilstoši spriedumam lietā *Schneider I* bija prasītājam liegusi iespēju saņemt koncentrācijai labvēlīgu lēmumu — atšķirību starp 2001. gada 3. augusta paziņojumu par iebildumiem un pašu lēmumu par nesaderību saistībā ar iebildumu par koncentrācijas dalībnieku daļu integrāciju.

57. Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka paziņojuma par iebildumiem teksts radīja acīmredzamu un smagu Regulas 18. panta 1. un 3. punkta pārkāpumu, jo atbilstoši spriedumam lietā *Schneider I* prasītāja nevarēja zināt, ka, neierosinot korektīvos pasākumus,

19 — 2007. gada 19. aprīļa spriedums lietā C-282/05 P *Holcim (Deutschland)*/Komisija (Krājums, I-2941. lpp., 47. punkts un tajā minētā judikatūra) (turpmāk tekstā — "*Holcim*").

20 — Šo risinājumu kritizē Dawes, A., Pecí, K. "Sorry but there's nothing we can do to help": *Schneider II* and extra-contractual liability of the European Commission in merger cases. *European Competition Law Review*. 2008, 29(3), 151.–161. lpp.

21 — Pārsūdzētā sprieduma 129.–138. punkts.

kas būtu piemēroti, lai samazinātu vai izbeigtu tās daļu integrāciju ar *Legrand* daļām Francijas sektoriālajos tirgos, tā zaudēs jebkādu iespēju panākt atzinumu par saderību ar kopējo tirgu.

robežas, tādējādi pietiekami būtiski pārkāpjot tiesību normu, kurā piešķirtas tiesības personām.

58. Tā nepiekrita ne pamatojumam, ne paskaidrojumiem, kas saistīti ar īpašo nastu, kas gulstas uz dienestiem Komisijā, kura uzsvēra grūtības, kas saistītas ar sarežģītas tirgus analīzes veikšanu ļoti īsos termiņos. Pirmās instances tiesa šādu argumentu neuzskatīja par nozīmīgu, jo zaudējumi radās nevis no paziņojumā par iebildumiem vai lēmumā par nesaderību veiktās konkrēto tirgu analīzes, bet gan no tā, ka iebildumos nebija minēts fakts, kam bija būtiskas sekas uz minētā lēmuma rezolutīvo daļu.

59. Šāda norāde nebija saistīta ar nekādām speciālām tehniskām grūtībām, kā arī neprasa nekādu speciālu papildu izmeklēšanu, ko nebūtu iespējams veikt laika trūkuma dēļ, turklāt tās neesamībā nevarēja vainot nejaušu vai neuzmanības kļūdu dokumenta rakstīšanā, ko varētu kompensēt iebildumu raksta konteksts.

60. No visiem šiem apsvērumiem tiesa secināja, ka *Schneider* tiesību uz aizstāvību aizskārums nozīmēja, ka Komisija bija acīmredzami un smagi pārkāpusi tai noteiktās

2) Par cēloņsakarību

61. Vispirms jāatgādina, ka Pirmās instances tiesa veica procesa organizatorisko pasākumu, debates attiecinot tikai uz Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības rašanos un zaudējumu novērtējuma metodi²².

62. *Schneider* apgalvoja, ka no *Legrand* akciju PAP paziņojuma datuma 2001. gada janvārī līdz pārdošanas līguma izpildei 2002. gada decembrī tās aktīvi bija jau minētajos apstākļos zaudējuši vērtību.

63. Pirmās instances tiesas veiktajā cēloņsakarības interpretācijā tika salīdzināta situācija, kāda nelikumīgās rīcības dēļ radās ieinteresētai trešai personai, un situācija, kādā šī trešā persona būtu atradies, ja Komisijas rīcība

22 — Pārsūdzētā sprieduma 81. punkts.

būtu bijusi likumīga²³. Tādējādi tā noraidīja iespēju, ka lēmuma par nesaderību nelikumība būtu *Schneider* liegusi tiesības saņemt lēmumu par koncentrācijas saderību tiešā vai netiešā veidā, kas attaisnotu to, ka Kopiena būtu vainojama šo tiesību liegšanas un it īpaši pienākuma nodot aktīvus *Legrand* finansiālo seku radīšanā.

64. Tā uzskatīja, ka bija grūti noteikt, kādā veidā un cik lielā mērā daļas bija jāpārdod, lai koncentrāciju varētu uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu un varētu panākt vienošanos ar Komisiju par tās īstenošanu. Bet vēl grūtāk tai šķita aprēķināt, kādā mērā uzņēmumam, kas ir prasītāja, piederošo aktīvu kopējo vērtību ietekmēja šajos korektīvajos pasākumos ietvertie pārdošanas un citi darījumi.

65. Tā uzskatīja, ka neskaidrība par to, kā jānovērtē ekonomisko parametru izmaiņas

gadījumā, ja būtu pieņemts lēmums par saderību, bija pārāk liela, lai varētu veikt noderīgu salīdzinājumu ar lēmuma par nesaderību sekām.

66. Tāpat tā nepiekrīta *Schneider* apgalvojumam, ka nelikumīgais lēmums par nesaderību būtu kavējis gūt labumu no koncentrācijas iecerētās ietekmes un tādējādi izjaucis tās industriālo stratēģiju, kā arī kaitējis tās tēlam, negatīvi ietekmējot tās reputāciju²⁴.

67. Tā savukārt apstiprināja, ka cēloņsakarība starp pārkāpumu un divu veidu zaudējumiem, ko prasītāja bija cietusi, bija pietiekama, lai dotu tiesības uz zaudējumu atlīdzību, tā tas bija ar izdevumiem, lai piedalītos atsāktajā koncentrācijas pārbaudes procesā, kas turpinājās pēc abu lēmumu atcelšanas, un sakarā ar pārdošanas cenas samazinājumu, ko *Schneider* nācās piešķirt *Legrand* aktīvu ieguvējam, lai atliktu šis pārdošanas stāšanos spēkā tik ilgi, lai toreiz Kopeienu tiesā ierosinātajām tiesvedībām tās dēļ netiktu atņemta jēga.

23 — Pārsūdzētā sprieduma 263. un 264. punkts.

24 — 260.–287. punkts.

3) Radīto zaudējumu noteikšana

norādīja turpinājumā kopsavilkuma veidā apkopotos argumentus²⁶.

a) *Schneider* maksātie honorāri, administratīvie un tiesāšanās izdevumi

68. Attiecībā uz izdevumiem, kas saistīti ar pārbaudes procedūras atsākšanu, Pirmās instances tiesa nošķīra trīs kategorijas: *ad hoc* pilnvarnieka honorārus, izmaksas par juridiskajām, nodokļu un banku lietu konsultācijām saistībā ar uzņēmumu sadalīšanu, kā arī tiesāšanās izdevumus valsts un Kopienu tiesās, un dažādus konsultāciju, honorāru un administratīvos izdevumus, kas *Schneider* bija jāsedz pēc spriedumiem lietā *Schneider I* un lietā *Schneider II*.

69. Lai gan Pirmās instances tiesa noraidīja pirmos izdevumus²⁵, tā piekrita, ka pēdējie izdevumi (“dažādi izdevumi”) bija radušies Komisijas pieļautas nelikumības dēļ. Šī secinājuma pamatojumā Pirmās instances tiesa

70. Komisija, 2001. gada 3. augusta paziņojumā par iebildumiem neminot konkurences traucējumu, ar kuru ir pamatots lēmums par nesaderību, liedza *Schneider* tiesības izteikties šajā sakarā un ierosināt piemērotus alternatīvus risinājumus, un tas bija iemesls minētā lēmuma atcelšanai. Procesa atsākšana laboja šo kļūdu, dodot uzņēmumam iespēju izteikties par iebildumu un sniegt ierosinājumus, lai novērstu koncentrāciju kavējošos apstākļus.

71. Tādējādi pēc spriedumiem lietā *Schneider I* un lietā *Schneider II* turpinātās administratīvās pārbaudes procedūras dēļ prasītājam radītie papildu izdevumi nebūtu radušies, ja Komisija jau no paša sākuma būtu rīkojusies, ievērojot tiesības uz aizstāvību. Lai gan iespēja izteikties par paziņojumā par iebildumiem neietverto iebildumu par savstarpēju atbalstu būtu radījusi izdevumus atbilstu sagatavošanai un iespējamu korektīvu pasākumu sagatavošanai, Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka tas, ka pirms divpadsmit mēnešiem pārtrauktais administratīvais process bija jāatsāk uz jauna tiesiskā pamata, nozīmēja, ka Komisijas partnerim tika uzlikta daudz smagāka nasta, nekā tā būtu, lai sniegtu

25 — Pārsūdzētā sprieduma 289.–297. punkts. Pirmajā gadījumā tāpēc, ka šie izdevumi izrietēja tieši no Regulas 7. panta 4. punkta, un otrajā gadījumā tāpēc, ka nevarēja noliegt, ka *Schneider* tie nebūtu radušies likumīga lēmuma pieņemšanas gadījumā (sadalīšanas izdevumi), vai nu tāpēc, ka tie bija ietverti izdevumos (tiesāšanās Kopienu tiesās izdevumi), vai arī tāpēc, ka tie izrietēja no iebilduma, ko nevarēja apstiprināt kā Kopienas atbildības rašanās iemeslu (tiesāšanās izdevumi valsts tiesās).

26 — Pārsūdzētā sprieduma 298.–302. punkts.

atbildi sākotnējā pārbaudes procedūrā, kad uzņēmums un tā pārstāvji vēl bija pilnībā iesaistīti sapulcēs un viedokļu apmaiņā ar Komisijas kompetentajiem dienestiem.

b) *Wendel-KKR* piešķirtais *Legrand* pārdošanas cenas samazinājums, lai varētu atlikt pārdošanas datumu ²⁷

72. Saskaņā ar Pirmās instances tiesas konstatēto *Schneider* bija vienojusies un parakstījusi līgumu par *Legrand* pārdošanu ar *Wendel-KKR*, kā arī atlikusi šī līguma izpildi līdz 2002. gada 10. decembrim, gaidot nolēmumus ierosinātajās lietās T-310/01 un T-77/02.

73. Ja tā nebūtu šādi rīkojusies, tad prasības noraidīšanas gadījumā tai būtu īsā termiņā jānoslēdz līgumi ar tās interesēm nelabvēlīgiem nosacījumiem, jo sadalīšanai noteiktais termiņš beidzās 2003. gada 5. februārī, un tā nebija droša par tā pagarināšanu.

74. Atbilstoši pārsūdzētajam lēmumam spriedumam — Francijas sabiedrībai, abu apstākļu dēļ spiestai atlikt *Legrand* pārdošanas īstenošanu, ko radīja tās vēlme saņemt lēmumu par koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu, nācās *Wendel-KKR* noteikt mazāku *Legrand* cenu, nekā tā būtu bijusi normālos apstākļos. *Legrand* aktīvu pārdošanas atlikšana līdz 2002. gada 10. decembrim nozīmēja, ka bija jāatlīdzina risks, kuram, akceptējot šādu atlikšanu, sevi pakļāva *Wendel-KKR* un kas ietvēra iespēju, ka šo aktīvu vērtība varētu kristies kaut vai iespējamu industrijas akciju kursa negatīvu svārstību dēļ šajā periodā.

75. Šajos apstākļos Pirmās instances tiesa secināja, ka lēmumā par nesaderību pieļautais tiesību uz aizstāvību pārkāpums bija cieši saistīts ar šo atlikšanu, jo šis laika posms bija nepieciešams, lai *Schneider* varētu izmantot savas tiesības saņemt likumīgu lēmumu par paziņotās koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu un varētu tikt uzklautas, nodrošinot visas garantijas.

c) Zaudējumu novērtējums, vaina un procenti

76. Saistībā ar izdevumiem, kas *Schneider* radās, piedaloties atsāktajā koncentrācijas pārbaudes procedūrā, Pirmās instances tiesa zaudējumu atlīdzību aprēķināja, atņemot no

27 — Pārsūdzētā sprieduma 303.–317. punkts.

visiem *Schneider* lietās T-310/01, T-77/02 un T-77/02 R veiktajiem izdevumiem administratīvos izdevumus, kas šai sabiedrībai tāpat būtu radušies, lai sadalītu aktīvus, un, visbeidzot, tos, kas *Schneider* būtu radušies saistībā ar integrācijas korektīvajiem pasākumiem.

77. Zaudējumus, kas radušies no tā, ka tika samazināta *Legrand* pārdošanas cena *Wendel-KKR*, kas izrietēja no *Legrand* pārdošanas atlikšanas līdz 2002. gada 10. decembrim, Pirmās instances tiesa novērtēja kā starpību starp pušu līgumā noteikto pārdošanas cenu un to, ko *Schneider* būtu ieguvusi, ja pēc pirmās pārbaudes procedūras tā 2001. gada 10. oktobrī būtu saņēmusi likumīgu lēmumu par koncentrācijas saderību.

78. Lai precīzi noteiktu Komisijas parāda summu, Pirmās instances tiesa noteica, ka ir jāveic *ad hoc* procedūra, kurā lietas dalībnieki noteiktu kopējo atlīdzības summu²⁸.

79. Tā kā *Schneider Legrand* akcijas bija ieguvusi ar PAP palīdzību atbilstoši Regulas 7. panta 3. punktā paredzētajam izņēmumam, minētā tiesa nolēma, ka tā bija uzņēmusies

risku, ka var tikt pieņemts negatīvs lēmums, un attiecīgu pienākumu sadalīt abu apvienoto uzņēmumu aktīvus. Tā kā *Schneider* bija zināms, ka uzņēmumu apvienošana radīs vai pastiprinās tās dominējošo stāvokli lielā kopējā tirgus daļā, tiesa secināja²⁹, ka zaudējumi bija radušies arī tās vainas dēļ³⁰, un atlīdzināmo daļu novērtēja kā vienu trešdaļu no zaudējumiem, kas bija radušies ar *Wendel-KKR* noligtās pārdošanas cenas samazināšanas dēļ.

80. Visbeidzot tā pieskaitīja kavējuma procentus³¹, kas aprēķināti no datuma, kad pasludināts spriedums par zaudējumu atlīdzību, līdz pilnīgas samaksas dienai.

V — Tiesvedība Tiesā un apelācijas sūdzības lietas dalībnieku prasījumi

81. Apelācijas sūdzība Tiesas kancelejā tika saņemta 2007. gada 24. septembrī³², Komisija tajā izvirza septiņus pamatus un lūdz Tiesu atcelt Pirmās instances tiesas spriedumu lietā

29 — Pamatojoties uz 1985. gada 7. novembra spriedumu lietā 145/83 *Adams/Komisija* (*Recueil*, 3539. lpp., 54. punkts).

30 — 326.–335. punkts.

31 — Par pamatu ņemot Eiropas Centrālās bankas galvenajām refinansēšanas operācijām noteiktos procentus, pieskaitot divus procentu punktus, nepārsniedzot 4% (336.–346. punkts).

32 — Minētā mēneša 21. datuma fakss.

28 — 318.–325. punkts.

T-351/03 un piespriet Francijas uzņēmumam *Schneider* atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus³³.

un viņu atbildes uz palātas locekļu jautājumiem.

82. Iebildumu rakstā, kas minētajā kancelejā saņemts 2007. gada 31. decembrī³⁴, *Schneider* lūdza noraidīt apelācijas sūdzību un piespriet Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

VI — Apelācijas sūdzības analīze

83. Tiesas priekšsēdētājs atļāva iesniegt repliku un atbildi uz repliku, kas kancelejā attiecīgi reģistrētas 2008. gada 12. martā³⁵ un 8. maijā³⁶ un kurās abi lietas dalībnieki uzturēja savus prasījumus.

A — Problēmas apraksts

84. Pēc Komisijas lūguma lieta saskaņā ar Tiesas Reglamenta 44. panta 3. punkta otro daļu tika nodota izskatīšanā virspalātai.

86. Apelācijas sūdzībā Komisija izvirza septiņus pamatus, no kuriem dažiem ir vairākas daļas. Kaut gan pret pārsūdzēto spriedumu izvirzītajiem iebildumiem var dot dažādus nosaukumus, kas ir raksturīgi šāda veida tiesvedībām, kā, piemēram, kļūda tiesību piemērošanā, faktu sagrozīšana vai pienākuma norādīt pamatojumu neizpilde, var viegli konstatēt, ka tie ir ietverami trīs iebildumu kategorijās, kas attiecas uz pārkāpuma kvalificēšanu par “pietiekami būtisku”, nodarītajiem zaudējumiem un cēloņsakarību šo abu faktoru starpā.

85. Tiesas sēdē, kas notika 2008. gada 3. decembrī, tika uzklauti *Schneider* un Komisijas pārstāvju mutvārdu paskaidrojumi

33 — Kaut gan prasījuma formulējums prasības pieteikumā nav skaidrs, tas faktiski attiecas uz tiesāšanās izdevumiem abās tiesu instancēs.

34 — Minētā mēneša 21. datuma fakss.

35 — 10. marta fakss.

36 — 6. maija fakss.

87. Tāpēc šķiet piemēroti tos sagrupēt pēc piederības pie vienas vai otras no kategorijām

un ievērot loģisku kārtību³⁷, sākot ar pārkāpuma, kura esamība nav apstrīdēta, jo tas tika noskaidrots spriedumā lietā *Schneider I*, smaguma pārbaudi, turpinot ar zaudējumiem, kas šajā tiesvedībā ir apstrīdēti tikai daļēji, lai nobeigumā runātu par saistību starp šiem abiem aspektiem. Tādējādi es, izpildot savu ģenerālvokāta uzdevumu, būšu izanalizējis visus Komisijas izvirzītos pamatus.

B — Par iebildumiem saistībā ar pārkāpuma kvalificēšanu par pietiekami būtisku

1) Lietas dalībnieku argumenti

88. Komisija kritizē Pirmās instances tiesu par *res judicata* pārkāpumu un pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, kā arī kļūdām vērtējumā un faktu sagrozīšanu, konstatējot, pirmkārt, ka Komisija 2001. gada 3. augusta paziņojumā par iebildumiem bija “aizmirsusi iekļaut” iebildumu par *Schneider* un *Legrand* daļu savstarpēju atbalstu un, otrkārt, ka šāda iebilduma iekļaušana “neradīja nekādas īpašas tehniskas grūtības”³⁸.

37 — Ir apgalvots, ka šī metode nav obligāta un ka šo trīs Kopiesas ārpuslīgumiskās atbildības sastāvdaļu izpēti kārtību var mainīt (Ruffert, M. EG-Vertrag — Art. 288. No: Callies, Chr., Ruffert, M. (izd.), *Kommentar des Vertrages über die Europäische Union und des Vertrages zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft*, 2. izdevums. Noivida: Luchterhand, 2002, 2414. lpp.). Tomēr, lai gan šī interpretācija atvieglo Tiesas uzdevumu, es neuzskatu, ka tā atbilstu ģenerālvokāta uzdevumam, kuram ir jāizskaidro visi apstrīdējamie aspekti.

38 — Pārsūdzētā sprieduma 155. punkts.

89. Otrajā šīs kategorijas pamatā Komisija apgalvo, ka ir pieļautas kļūdas tiesību piemērošanā, aprakstot lietas faktus, jo nav ņemta vērā regulējamo situāciju sarežģītība³⁹, un kļūdu pamatojumā, īsumā noraidot apgalvojumus, ko tā bija izvirzījusi, lai pierādītu laika ierobežojumus un tehniskās grūtības, ar kurām bija saistīta iebilduma raksta sagatavošana.

90. *Schneider* galvenokārt uzskata, ka Komisijas argumenti attiecībā uz abiem pamatiem nav pieņemami un turklāt ir nepiemēroti un nepamatoti, jo ar tiem faktiski tiek lūgts no jauna pārskatīt *res judicata*, pamatojoties uz pirmajā tiesu instancē neizvirzītiem apsvērumiem un piemēroti neizskaidrojot minētās tehniskās grūtības.

2) Pirmais pamats: nepareiza pārsūdzētā sprieduma izpratne

91. Neatkarīgi no iespējamiem apsvērumiem par nepieņemamību pirmais pamats, kura abas daļas ir izskatāmas kopā, ir jānoraida, jo tas ir pamatots ar nepareizu pārsūdzētā sprieduma izpratni.

39 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Holcim*, 50. punkts un tajā minētā judikatūra.

92. Pamata pirmajā daļā Komisija Pirmās instances tiesai pārmet, ka tā pārsūdzētā sprieduma 155. punktā ir atzinusi, ka *Schneider* nodarītos zaudējumus izraisīja tas, ka paziņojumā par iebildumiem bija “aizmirsts” jebkāds iebildums par savstarpēju atbalstu, bet sprieduma lietā *Schneider I* 445. punktā bija atzīts, ka paziņojumā par iebildumiem savstarpējais atbalsts nebija aprakstīts “pietiekami skaidri un precīzi”.

93. Apelācijas sūdzības iesniedzēja, salīdzinot abus spriedumus, secina trīs pretrunas, kas pamatojot tās prasījumu atcelt pārsūdzēto spriedumu.

94. Pirmkārt, tā norāda, ka minētais 445. punkts spriedumā lietā *Schneider I* nozīmējot, ka tajā bija vismaz netieši izteikts iebildums par savstarpēju atbalstu. No tā, otrkārt, izrietot, ka šajā spriedumā Komisijai tiek pārmests, ka tā nav *skaidri* norādījusi uz šīm negatīvajām ekonomiskajām sekām, kaut gan šī iebilduma izvirzīšana pret *Schneider* izrietēja no paziņojuma par iebildumiem kopumā. Treškārt, tā kritizē šo abu spriedumu acīmredzamo pretrunu sekas, jo, kaut gan spriedumā lietā *Schneider I* tika secināts tikai tas, ka Komisijai pārmestā kļūda liedza sabiedrībai pilnībā novērtēt Francijas tirgū identificēto konkurences traucējumu apmēru⁴⁰, pārsūdzētajā spriedumā tika secināts, ka šī trūkuma dēļ *Schneider* nebija

zināms, ka, ja tā neierosinās korektīvos pasākumus šo trūkumu novēršanai, tā nesāņems lēmumu par koncentrācijas atbilstību⁴¹.

95. Komisija šādas pretrunas pielīdzina jaunam faktu novērtējumam, pārkāpjot tās tiesības uz aizstāvību, jo jaunajā novērtējumā, ar kuru tika pārkāpts *res judicata* princips saistībā ar spriedumā lietā *Schneider I* konstatētajiem faktiem, pieļaujot kļūdu to kvalifikācijā un sagrozot pierādījumus, netika uzskatīts tās viedoklis.

96. Otrajā pamata daļā Komisija pārsūdzētā sprieduma kritiku papildina ar iebildumu par to, ka nav norādīts pamatojums. Tā tai pārmet, ka tā ir noraidījusi tās argumentu, ka iebilduma par savstarpēju atbalstu nenorādīšana paziņojumā par iebildumiem, kas notika uzņēmumu koncentrācijām raksturīgas prasības procesu veikt ātri un šāda dokumenta izstrādes grūtību dēļ, bija attaisnojama. Pārsūdzētajā spriedumā savukārt ir izskaidrots, ka apstrīdētā iebilduma minēšana neradīja nekādas īpašas tehniskas grūtības un ka nebija jāveic īpaša papildu izmeklēšana, ko nebūtu bijis iespējams veikt laika apsvērumu dēļ, un kā neveikšana nav attiecināma uz nejaušu vai neuzmanības kļūdu formulējumā⁴².

40 — Sprieduma lietā *Schneider I* 453. punkts.

41 — Pārsūdzētā sprieduma 152. punkts.

42 — Pārsūdzētā sprieduma 155. punkts.

97. Kaut gan neatkarīgi no tā, ka, kā pareizi iebildumu rakstā un atbildē uz repliku norāda Francijas uzņēmums, daži no minētajiem argumentiem, kā, piemēram, pierādījumu sagrozišana, nav pienācīgi pamatoti, pietiek norādīt, ka pirmais pamats pilnībā ir pamatots ar sprieduma nepareizu izpratni. Komisija veic semantisku interpretāciju, lai pierādītu, ka abos spriedumos izmantotie vārdi pauž Pirmās instances tiesas vēlmi pastiprināt spriedumā lietā *Schneider I* konstatēto faktu sekas.

98. Turklāt Komisijas apgalvojumi nav piemēroti, jo semantiskās atšķirības starp spriedumu lietā *Schneider I* un šajā lietā pārsūdzēto spriedumu neatspēko to, ka paziņojuma par iebildumiem formulējums neļāva apsūdzētajam uzņēmumam skaidri saprast, ka tam tika pārņemts daļu savstarpējs atbalsts, ko radītu apvienošanās ar *Legrand*, un šis trūkums ir radies neatkarīgi no tā, ka šī apsūdzība būtu izlaista vai neprecīzi atveidota, jo, tā kā Komisijai Regulas 18. panta piemērošanā nav nekādas rīcības brīvības, ko tā pati atzīst, vienkāršs tā pārkāpums ir pietiekami būtisks pārkāpums⁴³.

43 — 1996. gada 5. marta spriedums apvienotajās lietās C-46/93 un C-48/93 *Brasserie du Pêcheur* un *Factortame* (*Recueil*, I-1029. lpp., 55. punkts), 2000. gada 4. jūlija spriedums lietā C-352/98 *Bergaderm* un *Goupil*/Komisija (*Recueil*, I-5291. lpp., 43. punkts) (turpmāk tekstā — "*Bergaderm*"), 2002. gada 10. decembra spriedums lietā C-312/00 P *Komisija/Camar* un *Tico* (*Recueil*, I-11355. lpp., 54. punkts), 2003. gada 10. jūlija spriedums lietā C-472/00 P *Komisija/Fresh Marine* (*Recueil*, I-7541. lpp., 26. punkts), 2005. gada 12. jūlija spriedums lietā C-198/03 P *Komisija/CEVA* un *Pfizer* (Krājums, I-6357. lpp., 64. punkts) un iepriekš minētais spriedums lietā *Holcim*, 47. punkts. Tiesību doktrīnā ir uzsvērtas rīcības brīvības galvenā loma pārkāpuma smaguma novērtējumā: Wilson, C., "The role of discretion in EC law on non-contractual liability", *Common Market Law Review*, Nr. 42, 2005, 686. lpp.

99. Līdzīgi ir noraidāma apelācijas sūdzības pirmā pamata otrā daļa par iebilduma par savstarpēju atbalstu formulējuma kļūdas pamatojumu ar to, ka sarežģītās lietas izskatīšanai bija maz laika, jo pārsūdzētajā spriedumā ir ļoti skaidri izskaidrots Pirmās instances tiesas spriedumā lietā *Schneider I* izteiktais pārmetums Komisijai, uzsverot neveiksmīgo veidu, kā Kopieni iestāde bija strukturējusi iebildumu par savstarpēju atbalstu, ko tā "nebija formulējusi pietiekami skaidri un precīzi", jo tā to dokumentā nebija uzsvērusi⁴⁴.

100. Nebūt ne nesagrozt faktus, sprieduma lietā *Schneider I* interpretācija ļauj labāk izprast tā saturu, uzsverot, ka paziņojuma par iebildumiem trūkumi attiecās nevis uz konkurences traucējumu analīzi pēc būtības, bet gan uz konkrētas apsūdzības neesamību vai tās nepilnību, kas ieinteresētajam uzņēmumam liedza iespēju formulēt aizstāvību šajā aspektā. No tā loģiski izriet, ka Komisijas attaisnošanās tika noraidīta bez liekiem paskaidrojumiem, jo tie būtu bijuši noderīgi tikai tad, ja tiktu kritizēti pārbaudes rezultāti konkurences ziņā, kas tā nebija, kā izriet arī no sprieduma lietā *Schneider I*.

101. Nepastāv citas alternatīvas, jo ātrums, ar kādu Komisijai ir jāved process, kas beidzas ar paziņojuma par iebildumiem izdošanu, to neatbrīvo no tā, ka tai ir uzmanīgi jāformulē

44 — Sprieduma lietā *Schneider I* 445. punkts.

savi argumenti, it īpaši izšķirošie argumenti, lai izpildītu Regulas 18. pantā paredzēto pienākumu. Tāpēc Pirmās instances tiesa tiesām varēja uzskatīt, ka iebilduma minēšana neradīja nekādas tehniskas grūtības un neprasīja īpašas papildu pārbaudes veikšanu.

102. Šajā sakarā jākonstatē, ka Pirmās instances tiesa nav pieļāvusi ne kļūdas tiesību piemērošanā, ne faktiskas kļūdas, kā arī nav sagrozījusi pierādījumus un ir izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu pārsūdzētajā spriedumā, tāpēc es ierosinu pirmo apelācijas sūdzības pamatu noraidīt.

3) Par otro pamatu

103. Komisija apgalvo, ka pārsūdzētajā spriedumā ir veikts kļūdainas faktu izvērtējums, jo nav ņemta vērā regulēto situāciju sarežģītība, un nav norādīts pamatojums, jo ir īsumā noraidīti argumenti, ko tā bija izvirzījusi savai aizstāvībai, lai pierādītu grūtības, ar kādām tā saskārās paziņojuma izstrādē.

104. Kaut gan Komisija atzīst, ka Regulas 18. panta 1. un 3. punkta piemērošanā tai nav gandrīz nekādas rīcības brīvības, tā uzskata, ka Pirmās instances tiesai bija jāapsver regulēto situāciju sarežģītība Tiesas judikatūras izpratnē⁴⁵.

105. Saistībā ar pirmā apelācijas pamata otro daļu tā kritizē kļūdu faktu vērtējumā tāpēc, ka Pirmās instances tiesa neatzina, ka iebilduma par savstarpēju atbalstu nenorādīšana radīja īpašas papildu grūtības, ko ietvēra zemsprieguma elektrisko iekārtu horizontāla analīze, ieskaitot sektoriālu analīzi, visās dalībvalstīs. Šajā sakarā pārsūdzētajā spriedumā izteiktais viedoklis, kas tādā sarežģītā darbībā kā ekonomiskas koncentrācijas pārbaudes II stadijā ar norādi uz vienkāršību izolēti apskata uzdevumu paziņojumā skaidri formulēt iebildumus, tai šķiet nerealizējams. Šajā sakarā tā uzstāj uz isajiem termiņiem, kādi bija noteikti par 2001. gada 3. augusta paziņojumu par iebildumiem atbildīgajām personām.

106. Tā arī apgalvo, ka pārsūdzētajā spriedumā ir norādīts nepietiekams pamatojums, noraidot argumentus, kas bija izvirzīti, lai

⁴⁵ — Iepriekš minētie spriedumi lietā *Bergaderm*, 40. punkts, un lietā *Holcim*, 50. punkts.

pierādītu, ka minētajā paziņojumā bija netiešas norādes uz savstarpējo atbalstu.

saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, nepastāvot rīcības brīvībai, vienkāršs Regulas 18. panta pārkāpums radija Komisijas atbildību⁴⁹.

107. Arī šeit risinājuma sākuma punkts ir meklējams pareizā pirmās instances sprieduma izpratnē, jo būtiskais fakts, lai izvērtētu “regulēto situāciju sarežģītību”, ir nevis Komisijas darbības, analīze vai ekonomiska rakstura apsvērumi, bet gan ieinteresēto uzņēmumu uzklausišana.

108. Apstrīdētā tiesību norma, kas ir jāinterpretē saskaņā ar iepriekš minētajos spriedumos lietā *Bergaderm* un lietā *Holcim* izstrādātajiem principiem, šādām sabiedrībām dod tiesības tikt uzklautām saistībā ar pret tām izvirzītiem iebildumiem visās procedūras stadijās līdz padomdevējas komitejas uzklaušanai⁴⁶, turklāt šajā tiesību normā Komisijai ir noteikts pienākums savus lēmumus par nesaderību pamatot tikai ar tādiem iebildumiem, par kuriem ieinteresētās personas ir varējušas izteikties⁴⁷.

109. No pārsūdzētā sprieduma izriet, ka pārkāpuma izvērtēšanai nozīmīgie fakti nebija sarežģīti un piemērojamā tiesību norma nebija grūti interpretējama⁴⁸, tāpēc

110. Turklāt, kaut gan Komisija apgalvo, ka pirmās instances sprieduma 152. un 155. punktā tika ļoti ātri noraidīti argumenti par ipašajām tehniskajām grūtībām paziņojumu par iebildumiem sagatavošanā, spriedumā ir arī norādīts, ka iebilduma par savstarpēju atbalstu nenorādīšana neizrietēja no nejaušas vai neuzmanības kļūdas formulējumā, ko varētu kompensēt vispārīgs paziņojuma par iebildumiem vērtējums, acīmredzot atsaucoties uz apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvoto par šī iebilduma netiešu formulējumu.

111. Rezumējot, tā kā Komisija otro apelācijas pamatu ir pamatojusi ar tādu faktu sarežģītību, kuri nebija nozīmīgi, nosakot Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības rašanos un spriedumā lietā *Schneider I* atzītā pārkāpuma pietiekami būtisko raksturu, Pirmās

46 — Regulas 18. panta 1. punkta beigas.

47 — Regulas 18. panta 3. punkts.

48 — Pārsūdzētā sprieduma 145. un 146. punkts.

49 — Tā apgalvots arī tiesību doktrinā, piemēram, Lenaerts, K., Arts, D., Maselis, I., *Procedural Law of the European Union*, 2. izdevums, Londona: Sweet & Maxwell, 2006, 395. lpp., un Schremers, H. G., Waelbroeck, D. F., *Judicial Protection in the European Union*, 6. izdevums, Hāga, Londona, Nujorka: Kluwer Law International, 2001, 552. lpp. Judikatūrā ir atzīts, ka tikai gadījumos, kad pastāv neliela rīcības brīvība vai tā nepastāv nemaz, ar šādu vienkāršu pārkāpumu “var” pietikt, lai pieņemtu, ka ir pielauts pietiekami būtisks pārkāpums. Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/CEVA un Pfizer, 65. punkts.

instances tiesa nekļūdījās, kad tā tos noraidīja bez liekiem paskaidrojumiem šajā sakarā.

jamu, bet man ir jāturpina ar nākamo kritēriju, kas ir vajadzīgs atbildības konstatēšanai — zaudējumiem.

112. Tāpēc noraidāms ir arī iebildums par pamatojuma trūkumu, jo pārsūdzētajā spriedumā paziņojums par iebildumiem ir kritizēts nevis tāpēc, ka tajā gandrīz nav minēts iebildums par savstarpēju atbalstu, bet gan tāpēc, ka tas ir darīts slēptā veidā, liedzot *Schneider* izprast apsūdzības apmēru un samazinot tās aizstāvības iespējas⁵⁰. Tas, ka procedūra bija sarežģīta, neattaisno to, ka iebildums nebija formulēts skaidri, lai uzsvērtu nozīmi, ko Komisija tam piešķir; Pirmās instances tiesa vienkārši no Komisijas prasīja lielāku precizitāti iebildumu rakstveida formulējumā kā obligātu kritēriju Regulas 18. pantā atzīto tiesību nodrošināšanai. Tāpēc pamatojumā nav pieļauta nekāda kļūda.

113. Rezumējot, Komisijai nav izdevies pārliecinoši atspēkot pārsūdzētajā spriedumā izdarīto secinājumu par pietiekami būtisku pārkāpumu, kas tāpēc jāuzskata par nevaino-

50 — Lai gan paziņojums par iebildumiem ir pagaidu akts, judikatūrā ir atzīts, ka tā uzdevums ir noteikt Komisijas ierosinātā administratīvā procesa priekšmeta robežas, aizliedzot minētajai iestādei lēmumā, ar kuru process tiek pabeigts, izvirzīt citus iebildumus (2008. gada 10. jūlija spriedums lietā C-413/06 P *Bertelsmann* un *Sony Corporation of America/ Impala*, Krājums, I-4951. lpp., 63. punkts, un 1986. gada 18. jūnija rīkojums apvienotajās lietās 142/84 un 156/84 *British American Tobacco* un *Reynolds Industries/Komisija*, *Recueil*, 1899. lpp., 13. un 14. punkts).

C — *Par pamatu, kas attiecas uz Schneider nodarītajiem zaudējumiem*

114. Vēlme ievērot loģisku ārpuslīgumiskās atbildības kritēriju pārbaudes kārtību man liek paātrināt sestā apelācijas pamata analīzi.

115. Šajā pamatā Komisija Pirmās instances tiesai pārmet, ka tā savu lēmumu ir pieņēmusi *ultra petita*, jo ir apstiprinājusi tādu Francijas uzņēmuma īpašuma samazinājumu, ko nemaz nav prasīts atlīdzināt. Tādējādi, kaut gan galvenokārt tika prasīts atlīdzināt tikai finansiālos zaudējumus, kas izrietēja no pienākuma pārdot *Legrand* aktīvus par zemāku cenu, nekā tie bija iegādāti⁵¹, Pirmās instances tiesa piekrita sūdzībai, ka to izraisīja pārdošanas cenas samazinājums, ko *Schneider* nācās piešķirt minēto aktīvu ieguvējam, lai atliktu šīs pārdošanas stāšanos spēkā līdz laikam, kamēr noritēja toreiz ierosinātās tiesvedības Kopienu tiesā, lai tās pirms to pabeigšanas nezaudētu priekšmetu⁵².

51 — Pārsūdzētā sprieduma 86. punkts kopā ar 260. punktu.

52 — Pārsūdzētā sprieduma 286. punkts.

116. Komisija no pārsūdzētā sprieduma secina, ka tika pārkāpti pierādīšanas pienākuma principi, jo *Schneider* pienākums esot bijis pierādīt zaudējumu faktu, aizskarot arī Komisijas tiesības uz aizstāvību, jo tai tika liegts izteikt savu viedokli par zaudējumiem.

117. Turpinājumā minēto iemeslu dēļ arī šis pamats ir noraidāms.

118. Pirmkārt, runājot par lēmuma pieņemšanu *ultra petita*, es piekritu Francijas uzņēmuma apgalvojumam, ka Pirmās instances tiesa nenoliedza cēloņsakarības pastāvēšanu starp *Schneider* ciestajiem zaudējumiem, un tāpēc šajos apstākļos minētais finansiālais zaudējums bija tikai daļa no visa pieprasītā zaudējumu apmēra. Šajā sakarā jānorāda, ka izlemt prāvu *infra petita* nav pretrunā nevienai procesuālo tiesību normai.

119. Otrkārt, šo secinājumu turklāt pamato tas, ka pārsūdzētajā spriedumā bija jānosaka tikai zaudējumu fakts, neiedziļinoties to apmērā. Šajos apstākļos Komisijai bija jāizvirza tāds apgalvojums, kas varētu apstrīdēt tās zaudējumu atlīdzības pienākuma atzīšanu, ieskaitot mazākā apmērā, nekā norādīts sākotnējā prasībā.

120. Tādējādi Komisijas argumentiem par pierādījumu nastu un tās tiesību uz aizstāvību pārkāpumu nevar piekrist, jo nekādā gadījumā nav konstatējama lēmuma pieņemšana *ultra petita*, kas nozīmē, ka Komisijas sestais apelācijas sūdzībā izvirzītais pamats ir noraidāms.

D — *Par pamatiem, kas attiecas uz cēloņsakarību*

121. Trīs Komisijas izvirzītie pamati saistībā ar cēloņsakarību starp pieļauto pārkāpumu un Francijas uzņēmumam nodarītajiem zaudējumiem ir jāpārkārto atkarībā no tā, vai tie attiecas uz šādas sakarības pilnīgu noliegumu⁵³, tās pārrāvumu⁵⁴ vai pretrunīgajiem argumentiem šāda sakara konstatēšanā, kas arī izraisītu pārsūdzētā sprieduma atcelšanu⁵⁵.

122. Pēdējais no šiem pārmetumiem attiecas uz divu veidu zaudējumiem, kuru atlīdzība *Schneider* tika piešķirta pārsūdzētajā spriedumā, bet pārējā kritika attiecas tikai uz jau minēto finansiālo zaudējumu apmēru.

53 — Trešā apelācijas pamata pirmā un otra daļa, kā arī trešās daļas pirmais arguments.

54 — Pārējie trešā apelācijas pamata apgalvojumi un viss piektais pamats.

55 — Apelācijas sūdzības ceturtais pamats.

1) Cēloņsakarības neesamība

instances tiesas spriedumu pārsūdz tieši tāpēc, ka tajā ir sagrozīti lietas fakti.

a) Par faktu un pierādījumu sagrozīšanu (trešā apelācijas pamata pirmā daļa)

123. Pirmkārt, Komisija kritizē to, ka pārsūdzētā sprieduma 305.–309. punktā esot sagrozīti fakti un pierādījumi, atzīstot, ka *Schneider* lēmuma par nesaderību dēļ “nācās” noslēgt līgumu par *Legrand* pārdošanu ar *Wendel-KKR*.

124. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka no lietas faktiem un Francijas uzņēmuma rīcības izriet, ka termiņš uzņēmumu sadalīšanai, kas bija pagarināts līdz 2003. gada 5. februārim, bija pietiekams gan lai atliktu sarunas par *Legrand* pārdošanu, gan lai vajadzības gadījumā lūgtu jaunu pagarinājumu, piekrītot Komisijas lēmuma par sadalīšanu 122. punktā izteiktajam piedāvājumam.

125. *Schneider* iebilst, ka šī trešā pamata daļa nav pieņemama, jo ar to tiek apšaubīta pārsūdzētajā spriedumā veiktā faktu konstatācija. Šis arguments tomēr ir noraidāms, jo Komisija ir skaidri atzinusi, ka tā Pirmās

126. Šī iemesla dēļ nav pārliecinošs arī Komisijas teiktais, jo nav redzama nekāda sagrozīšana. Kritizētajos punktos Pirmās instances tiesa tikai loģiski apsver, ka *Schneider* bija jāatdalās no *Legrand*, ko pastiprināja tas, ka lēmumu par sadalīšanu atlikt nebija iespējams.

127. Turklāt, neatsakoties no koncentrācijas, pirms nebija beigusies Pirmās instances tiesā uzsāktā juridiskā cīņa, un tā kā tās sarunas ar nākamo pircēju norisinājās strauji, *Schneider* jutās iedzīta slazdā starp juridisko pienākumu izpildi un minētajām izredzēm uzvarēt tiesvedībā. Būtu netaisnīgi tai pārvest, ka tā ātri izpildīja lēmumu par sadalīšanu, kad Komisija pati pieprasīja, lai ekonomiskā koncentrācija tiktu izbeigta nekavējoties⁵⁶.

128. Nav skaidrs, kāpēc Komisija pārsūdzēto spriedumu kritizē par pierādījumu sagrozīšanu, jo fakti nav sagrozīti, pat ja lietas dalībnieki nav vienprātis ne par Pirmās

56 — Lēmuma par sadalīšanu 114. punkta beigas.

instances tiesas veikto faktu vērtējumu, ne it īpaši par no tā izrietošo Komisijas finansiālās atbildības vērtējumu.

129. Tādējādi trešā apelācijas pamata pirmā daļa ir noraidāma.

b) Par cēloņsakarības trūkumu starp lēmuma par nesaderību spēkā neesamību un *Wendel-KKR* piešķirto *Legrand* pārdošanas cenas samazinājumu (trešā apelācijas pamata otrā daļa)

i) Lietas dalībnieku argumenti

130. Komisija kritizē pārsūdzēto spriedumu par neprecīziem faktu konstatējumiem, faktu sagrozišanu un kļūdu juridiskajā kvalifikācijā⁵⁷, konstatējot tiešu saikni starp lēmuma par nesaderību nelikumību un *Legrand* pārdošanu par mazāku cenu, nekā tā būtu, ja pārdošana būtu droša likumīga lēmuma gadījumā.

57 — Pārsūdzētā sprieduma 311.–316. punkts.

131. Tā pamatojas uz trim apsvērumiem. Pirmkārt, tā min, ka pēdējais datums, kurā *Schneider* uzņēmās nodot *Legrand Wendel-KKR*, 2002. gada 10. decembris, tika noteikts 2002. gada 26. jūlijā, kad uzņēmumam, pret kuru celta apelācijas sūdzība, nebija nekādas vajadzības sev noteikt termiņa ierobežojumu, jo Komisija neredzēja grūtības sadalīšanas termiņu noteikt pēc 2003. gada 5. februāra, kas bija sākotnēji piešķirtais maksimālais termiņš. Turklāt saskaņā ar Komisijas norādīto, 2002. gada 5. decembrī atsakoties no atkāpšanās klauzulas, *Schneider* bija zināms, ka tai nebija juridiska pienākuma atdalīties no *Legrand*, jo Pirmās instances tiesa 2002. gada 22. oktobrī abus minētos lēmumus bija atcēlusi.

132. Otrkārt, Komisija apgalvo, ka *Legrand* pārdošana notika tikai un vienīgi pēc *Schneider* vēlmes, kas, šādi rīkojoties, atteicās gan no savām tiesībām atkāpties no pārdošanas līguma, gan no iespējas saņemt lēmumu par saderību ar kopējo tirgu, jo tā Komisijas atsāktajā procesā varēja ieteikt pasākumus savstarpēja atbalsta novēršanai.

133. Treškārt, Komisija uzskata, ka tai inkriminētā pārmestā pārkāpuma procesuālais raksturs liedz rasties jebkādi cēloņsakarībai starp šo kļūdu un zaudējumu veidu, ko Pirmās instances tiesa tai piesprieda samaksāt *Schneider*.

134. Šis uzņēmums savukārt visu šo kritiku noraida kā nepiemērotu, jo tā attiecoties nevis uz cēloņsakarību, bet gan uz radītajiem izdevumiem. Runājot par pārdošanas datumu, tā atspēko Komisijas apgalvojumu, jo tā, pirmkārt, nav ņēmusi vērā, ka *Wendel-KKR* to piekrita pagarināt tikai līdz 2002. gada 10. decembrim, ko *Schneider* nevar pārņemt, un, otrkārt, tā uzsver, ka Komisijas nelabvēlīgā attieksme neļāva cerēt, ka tiks pieņemts jauns lēmums, atļaujot abu sabiedrību apvienošanu.

135. Runājot par *Legrand* pārdošanas dienu pircējam, *Schneider* norāda, ka Komisija kļūdās, identificējot faktisko pārdošanas dienu ar dienu, kad tika nodarīti zaudējumi, jo, pēc tās domām, zaudējumi tika nodarīti brīdī, kad tika pieņemts lēmums par nesaderību. Tā turklāt noraida iespēju, ka lēmuma par nesaderību atcelšanu izraisījušā procesuālā pārkāpuma raksturs noliegtu cēloņsakarības pastāvēšanu.

ii) Vērtējums

136. Šis pamats liek detalizēti izvērtēt Pirmās instances tiesas pamatojumu, lai noteiktu cēloņsakarību.

137. Atbilstoši tās spriedumam, atliekot *Legrand* pārdošanas īstenošanu, gaidot, kā atrisināsies toreiz ierosinātās tiesvedības, lai saņemtu atzinumu par koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu, *Schneider* nācās *Wendel-KKR* samazināt *Legrand* pārdošanas cenu salīdzinājumā ar to, kāda tā būtu bijusi konkrētas pārdošanas gadījumā, ja nebūtu bijis pieņemts lēmums par nesaderību, kurā pieļauti divi acīmredzami pārkāpumi⁵⁸.

138. Apstrīdētajā spriedumā tādējādi darījuma atlikšana līdz 2002. gada 10. decembrim tiek saistīta ar kompensāciju par *Legrand* aktīvu vērtības krišanās risku, kam sevi pakļāva *Wendel-KKR*, pat ja tas tā būtu tikai industriālo akciju kursa negatīvu izmaiņu dēļ laika posmā starp līguma parakstīšanu un izpildi⁵⁹.

139. Pirmās instances tiesa, piedēvējusi *Schneider* zināmu daļu atbildības par zaudējumu rašanos, piesprieda Komisijai atlidzināt divas trešdaļas no *Schneider* nodarītajiem zaudējumiem saistībā ar šo *Legrand SA* cenas samazinājumu, kas tai bija jāpiešķir, lai kompensētu pārdošanas atlikšanu līdz 2002. gada 10. decembrim⁶⁰.

58 — Pārsūdzētā sprieduma 311. punkts.

59 — Pārsūdzētā sprieduma 312. punkts.

60 — Pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas pirmais punkts.

140. Es piekritu Komisijai, ka šī pieeja nav atbilstoša. Ārpuslīgumisko atbildību pamatojošā sakarība šajā lietā nav piemērota, proti, zaudējumi no nelikumīgās darbības neizriet tieši, nepastarpināti un ekskluzīvi⁶¹, cēloņsakarības veidā⁶².

141. Protams, lēmums par nesaderību un lēmums par sadalīšanu lika *Schneider* meklēt kādu uzņēmumu, kas varētu uzņemties izmaksas, kas saistītas ar tik liela uzņēmuma kā *Legrand* iegādi, kas bija uzdevums, kas ietvēra sarežģītas sarunas, kā to atbildē uz repliku apliecina *Schneider*⁶³.

142. Šajā sakarā minēto lēmumu atcelšana šos izdevumus padarīja par liekiem, jo, ja nebūtu rīkojuma par sadalīšanu, *Schneider* šādi izdevumi nebūtu radušies. Tomēr tā neprasa šāda veida zaudējumus, tāpēc nav vērts kavēties pie to analīzes. Tomēr es vēlos tos apskatīt kā piemēru izdevumiem, kas ir saistīti ar Komisijas administratīvās rīcības nelikumību vai kas tomēr, tā kā tie kļūva lieki,

būtu jāuzskata par tādiem, kas radušies minētā pārkāpuma dēļ.

143. Savukārt, kaut gan *Legrand Wendel-KKR* piešķirtais pārdošanas cenas samazinājums ir to pašu sarunu rezultāts, tas izriet nevis no akta nelikumības, bet gan *Schneider* vēlmes vest sarunas ar saviem partneriem. Šajā sakarā, lai gan *Schneider* nebija visai komfortablā situācijā, jo juta Komisijas spiedienu pakļauties lēmumam par sadalīšanu, šis spiediens bija tikai viens no faktoriem, kas ietekmēja ar *Wendel-KKR* noslēgtā līguma galīgo saturu.

144. Atbildē uz repliku *Schneider* sniedz virkni paskaidrojošu datu par apstākļiem, kādos tika izstrādāts *Legrand* pārdošanas līgums, nosaucot citas personas, kuras izdarīja spiedienu uz *Schneider* vadītājiem, lai tie ātri atsavinātu sabiedrību, ar kuru tā bija vēlējusies apvienoties, kā, piemēram, pašas *Legrand* prezidents⁶⁴, *Schneider* akcionāri un finanšu un tirgus analītiķi⁶⁵. Šie paskaidrojumi papildina informāciju par apstākļiem, kādos tika noslēgti līgumi starp *Schneider* un *Wendel-KKR*, pierādot, ka (galu galā nelikumīgais) pienākums sadalīt apvienotos uzņēmumus

61 — Toth, A. G. The concepts of damage and causality as elements of non-contractual liability. No: Heukels, T., McDonnell, A. (izd.), *The Action for Damages in Community Law*. Hāga, Londona, Bostona: Kluwer Law International, 1997, 192. lpp.

62 — 1987. gada 15. janvāra spriedums lietā 253/84 *GAEC de la Ségaude*/Padome un Komisija (*Recueil*, 123. lpp., 10. punkts).

63 — Šī dokumenta 99. punkts.

64 — Par tiesvedībām starp *Schneider* un *Legrand* valsts tiesās skat. pārsūdzētā sprieduma 27., 67., 219. un nākamos punktus.

65 — Šī dokumenta 100. punkts.

veidoja tikai situācijas fonu, bet tieši neietekmēja *Schneider Legrand* pārdošanas līgumā ietvertos un noligtos noteikumus. Visi šie apstākļi, iespējams, labāk izskaidro *Schneider* vēlmi līgumu noslēgt 2002. gada 26. jūlijā.

145. Šķiet normāli, ka *Schneider* sev paturēja tiesības atkāpties no ar *Wendel-KKR* noslēgtā līguma atkarībā no Pirmās instances tiesā ierosināto lietu iznākuma. Tomēr neatkarīgi no iepriekšējā punktā norādītā nekas tai nelika pārdošanas līgumus sagatavot un noslēgt tik ātri, kā pareizi norāda Komisija, uzstājot, ka līdz 5. februārim piešķirtais termiņš, kas turklāt bija pagarināms, šķita pietiekams, lai atrastu piemērotu pircēju.

146. Rodas aizdomas, ka *Schneider*, šādi rīkojoties, bija domājusi piešķirt prioritāti darījumam ar *Wendel-KKR* un koncentrācijas turpināšanos uzskatīja tikai par teorētisku. Šo pieņēmumu, ko apliecina minētais spiediens, pastiprina tas, ka tā vietā, lai glābtu ekonomisko koncentrāciju, kad Komisija pēc lēmumu atcelšanas atsāka pārbaudes II stadiju, tā izpildīja vienošanos, ko tā bija panākusi ar sabiedrību, kas bija pircēja.

147. Turklāt EUR 180 miljoni, ko maksāja atteikšanās no pārdošanas, izrietēja tikai no tā, par ko tā bija vienojusies sarunās, un iespējamā *Legrand* aktīvu vērtības krišanās industriālo akciju kursa samazināšanās dēļ attiecīgajā periodā man šķiet pārāk nekonkrēta un atkarīga no sagādīšanās, lai radītu cēloņsakarību⁶⁶.

148. Visbeidzot, izvērtējot riskus, kuriem bija pakļauti visi uzņēmumi⁶⁷, *Wendel-KKR* bija zināms *Schneider* domu gājiens, jo tā bija labi informēta par iespēju, ka lēmumi par saderību un sadalīšanu var tikt atcelti, kas, loģiski domājot, tai varēja liegt iespēju iegādāties *Legrand*. Tādējādi tā līgumā nodrošinājās ar instrumentiem, kas bija piemēroti, lai novērstu jebkādu risku, proti, pirkuma cenas samazinājumu un kompensāciju EUR 180 miljonu apmērā par atkāpšanos no līguma, līgumā pārnesot savus riskus uz pārdevēju, kas tam labprātīgi piekrita.

149. *Schneider* tāpēc, rīkojoties saskaņā ar Regulas 7. panta 3. punktu, uzņēmās lielu risku. Minētā tiesību norma ir izņēmums no principa par koncentrācijas īstenošanu, pirms

66 — 1976. gada 21. maija spriedums lietā 26/74 *Roquette*/Komisija (*Recueil*, 677. lpp., 23. punkts) un ģenerāladvokāta Trabuki [*Trabucchi*] secinājumi (*Recueil*, 694. lpp.).

67 — Par uzņēmumu atbildību valsts atbalstu jomā skat. 1978. gada 25. maija spriedumu lietā 83/76 *HNL/Padome* un Komisija (*Recueil*, 1209. lpp., 6. punkts) un 1992. gada 19. maija spriedumu lietā C-104/89 *Mulder u.c./Padome* un Komisija (*Recueil*, I-3061. lpp., 13. punkts). Ari Koenig, Ch. Haftung der Europäischen Gemeinschaft gem. Art. 288 II EG wegen rechtswidriger Kommissionsentscheidungen in Beihilfensachen. *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*. Nr. 7/2005, 205. lpp.

Komisija ir skaidri vai netieši izteikusi savu viedokli⁶⁸. Tāpēc katram rūpīgam uzņēmējam ir jāapzinās sekas, ko ietver Kopienas iestādes negatīvs koncentrācijas vērtējums, kas vienlaikus ietver lēmuma par sadalīšanu pieņemšanu, jo neatkarīgi no Regulas 8. panta 4. punktā minētā (“ja koncentrācija ir jau realizēta, Komisija [...] *driest* pieprasīt [...] sadalīšanu [...]”), 7. panta 3. punktā aprakstītajos apstākļos Komisijai nav rīcības brīvības, lai atjaunotu *status quo* tirgū, kas ir šīs tiesību normas mērķis⁶⁹.

150. Rezumējot, ar koncentrācijām parasti saistītās grūtības ietilpst sabiedrību, kas izmanto minētā 7. panta 3. punkta izņēmumu, riska sfērā, jo tās ir viegli paredzamas koncentrāciju tiesiskā regulējuma aspektā⁷⁰.

151. Tā kā lēmumu par nesaderību un sadalīšanu atcelšana nav “normāls” notikums, ir pamatoti atzīt zināmu zaudējumu rašanos,

piemēram, izdevumus, kas saistīti ar sarunām, kas uzsāktas uzņēmuma pārdošanai, kā esmu norādījis iepriekš, taču, ja atcelšana ir notikusi Komisijas pieļautas procesuālas kļūdas dēļ, kuras labošana ļauj atsākt koncentrācijas pārbaudi, cita veida zaudējumi nav atzīstami, jo atcelšanas iemesls nav saistīts ar ekonomisko analīzi, kā tas izriet no šajā lietā pārsūdzētā sprieduma.

152. Šajos apstākļos Komisijai ir taisnība, kad tā norāda, ka atcelšana formālu iemeslu dēļ neskāra pārbaudītā darījuma būtību, tāpēc pēc tam, kad bija labota ar Regulas 18. panta pārkāpumu saistītā kļūda, pēc II stadijas atsākšanas pieņemamā lēmuma liktenis nebija izšķirts, bet tam varēja būt tāds vai citāds iznākums galvenokārt atkarībā no *Schneider* ieteiktajiem piemērotajiem pasākumiem.

153. Rezumējot, tā kā sabiedrība *Schneider* ir uzņēmusies savus riskus un tos, kas izriet no līguma ar *Wendel-KKR*, tas, ka Pirmās instances tiesa piesprieda zaudējumu atlīdzību par cenas samazinājumu, ko pirmajai sabiedrībai nācās piešķirt otrajai, gaidot ierosināto lietu iznākumu, nozīmē, ka uzņēmumiem, kas izvēlas izmantot Regulas 7. panta 3. punktu, tiek piešķirta garantija vai nodrošinājums, ka tiks atļūdzināti visa veida papildu

68 — Ablasser-Neuhuber, Artikel 7. Aufschub des Vollzugs von Zusammenschlüssen. No: Loewenheim, Meessen, Riesenkampff, *Kartellrecht — Band 1 Europäisches Recht — Kommentar*. Minhene: C. H. Beck Verlag, 2005, 1192. lpp.

69 — Immenga, U., Körber, T. Fusionskontrollverordnung — Artikel 8. Entscheidungsbefugnisse der Kommission. No: Immenga, Mestmäcker, *Wettbewerbsrecht — EG/Teil 2 — Kommentar zum Europäischen Kartellrecht*, 4. izdevums. Minhene: C. H. Beck, 2007, 673. lpp.

70 — Par ar saimniecisko darbību saistītajiem riskiem skat. neseno Tiesas 2008. gada 16. decembra spriedumu lietā C-47/07 P *Masdar (LĪK)/Komisija* (Krājums, I-9761. lpp., 59. un 93. punkts).

izdevumi, kas radušies saistībā ar pārkāpumu, ieskaitot procesuālo normu pārkāpumu, kam nav tiešas ietekmes uz koncentrācijas darījuma ekonomisko būtību.

154. Iepriekš minēto iemeslu dēļ uzskatu, ka apelācijas pamats ir jāapmierina un pārsūdzētais spriedums jāatceļ tiktāl, ciktāl tajā ir atzīts, ka uzņēmumam *Schneider* tika nodarīti zaudējumi sakarā ar *Legrand SA* cenas samazinājumu, kas tam bija jāpiedāvā *Wendel-KKR*, lai kompensētu pārdošanas atlikšanu līdz 2002. gada 10. decembrim.

2) Par cēloņsakarības pārrāvumu (trešais un piektais apelācijas pamats)

a) Lietas dalībnieku argumentu kopsavilkums

155. Lai gan izkaisītā veidā procesuālajos dokumentos Komisija būtībā Pirmās instances tiesai pārmet kļūdu tiesību piemērošanā, jo tā neesot uzskatījusi, ka dažādu iemeslu dēļ cēloņsakarība atbildētājas apelācijas tiesvedībā rīcības dēļ bija pārrauta.

156. No vienas puses, tā trešajā pamatā apgalvo, ka neatkarīgi no tās pieļautās formālā rakstura kļūdas pēc II stadijas atsākšanas bija jāpieņem cits lēmums, līdz ar ko minētā sakarība tika izbeigta. No otras puses, tā argumentē, ka prasītos zaudējumus radīja pārdošanas datuma noteikšana līdz 2002. gada 10. decembrim un *Schneider* atteikšanās izmantot minētajā līgumā ietvertu noteikumu par atkāpšanos no līguma⁷¹.

157. Turklāt piektajā pamatā tā norāda, ka minētā Francijas sabiedrība trīs aspektos nav izpildījusi savu pienākumu ievērot pienācīgu rūpību: pirmkārt, nelūdzot Komisiju sniegt precīzāku informāciju par savstarpējo atbalstu, otrkārt, nepieprasot pagaidu pasākumu veikšanu, kurus tā esot varējusi panākt pirms un pēc lēmumu atcelšanas, un, treškārt, izpildot *Legrand* pārdošanas līgumu brīdī, kad tai vairs nebija juridiska pienākuma atdalīties no šīs sabiedrības.

158. Tomēr *Schneider* pirms šīs kritikas par pārsūdzētā sprieduma būtību noraidīšanas apgalvo, ka visi šie Komisijas apgalvojumi ir nepieņemami, jo tie ir jauni pamati, par kuriem Pirmās instances tiesa nav lēmusi.

71 — Skat. 1985. gada 19. septembra spriedumu lietā 33/82 *Murri Frères*/Komisija (*Recueil*, 2759. lpp., 37. un 38. punkts) un *in extenso* vairākus punktus Pirmās instances tiesas 2007. gada 19. jūlija spriedumā lietā T-360/04 *FG Marine*/Komisija (Krājumā nav publicēts, 51.–56. un 75.–77. punkts).

159. Tāpēc, ieteicis apmierināt pamatu par cēloņsakarības neesamību, pakārtoti izvirzīšu turpmākos apsvērumus gadījumam, ja Tiesa nepiekrītu manam viedoklim un vēlētos pēc būtības pārbaudīt pārējos apelācijas pamatus.

b) Par dažu argumentu pieņemamību

160. Šāda iebilde, ko *Schneider* izvirza pret sūdzību, attiecas uz trešajā pamatā izvirzīto apgalvojumu par rūpības trūkumu un visu piekto pamatu, kas ir aprakstīts šo secinājumu 167. punktā, abos gadījumos tā savu uzbrukumu saista ar to, ka šie pamati ir jauni salīdzinājumā ar to, kā jautājums tika formulēts Pirmās instances tiesā.

161. Pirmkārt, attiecībā uz apgalvoto jaunumu par rūpības trūkumu, ko Komisija piedēvē *Schneider* un kas izraisīja zaudējumus, pietiek norādīt, ka Tiesas judikatūrā ir atļauts šāda veida tiesvedībā izvirzīt pirmajā instancē neminētus argumentus, ja vien tie pastiprina šajā Kopienų apelācijas instancē izvirzītu pamatu⁷².

72 — 2002. gada 24. septembra spriedums apvienotajās lietās C-74/00 P un C-75/00 P *Falck* un *Acciaierie di Bolzano*/Komisija (*Recueil*, I-7869. lpp., 178. punkts) un 2007. gada 18. janvāra spriedums lietā C-229/05 P *PKK* un *KNK*/Padome (Krajums, I-439. lpp., 66. punkts).

162. Otrkārt, runājot par piekto pamatu, Komisija min, ka pārsūdzētā sprieduma 326. un 335. punktā tika izvērtēta *Schneider* atbildība zaudējumu izraisīšanā, vismaz zināmā mērā. Taču visi apgalvojumi, ko *Schneider* saista ar šo kļūdu, attiecas uz šo aspektu, tāpēc arī šī kritika ir noraidāma.

163. Tādējādi *Schneider* izvirzītā iebilde par nepieņemamību nav pieņemama un ir pilnībā noraidāma.

c) Par lietas būtību

164. Šīs analīzes parametri ir noteikti Tiesas judikatūrā, saskaņā ar kuru Kopienų iestāžu ārpuslīgumiskās atbildības jomā zaudējumu prasītāja rūpības vai uzmanības trūkums var mainīt cēloņsakarību starp nelikumīgo darbību un zaudējumiem līdz pat šīs atbildības samazināšanai⁷³ vai novēršanai⁷⁴. Tomēr

73 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Adams*/Komisija, 53.–55. punkts, un 1990. gada 27. marta spriedums lietā C-308/87 *Grifoni*/EAK (*Recueil*, I-1203. lpp., 16. un 17. punkts).

74 — Piemēram, 1975. gada 4. februāra spriedumā lietā 169/73 *Compagnie Continentale France*/Padome (*Recueil*, 117. lpp., 22.–32. punkts), 1976. gada 1. jūlija spriedumā lietā 58/75 *Sergy*/Komisija (*Recueil*, 1139. lpp., 46. un 47. punkts), 1977. gada 8. jūnija spriedumā lietā 97/76 *Merkur*/Komisija (*Recueil*, 1063. lpp., 9. punkts) un iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Mulder* u.c./Padome un Komisija, 33. punkts.

neatkarīgi no šim vispārīgajām piezīmēm šajā jomā radušies strīdi liecina par nenovēršamu kazuistiku.

par savstarpējo atbalstu, jo šādi Komisija mēģina pārnest uz Francijas uzņēmumu atbildību par to, ka tā pati bija neprecīzi formulējusi paziņojumu par iebildumiem. Tomēr šī viltība ir pārāk acīmredzama, lai paliktu neievērota, un tāpēc tā ir jānoraida.

165. Saistībā ar šajā lietā pārsūdzēto spriedumu ir grūti izprast pirmo Komisijas apgalvojumu, ka obligāta lēmuma par saderību pieņemšana pēc II stadijas atsākšanas pārtrauktu cēloņsakarību starp atceltajiem lēmumiem un *Schneider* nodarītajiem zaudējumiem, ja šāds sakars pastāvētu. Pēc tās domām, jaunais oficiālais lēmums pārtrauktu cēloņsakarību, jo saderības atzīšanas gadījumā *Schneider* nebūtu bijis jāpārdod *Legrand*, bet pretējā gadījumā jaunais lēmums būtu liedzis zaudējumu rašanos.

168. Piekta pamata otrajā daļā Komisija, minot zināmus Pirmās instances tiesas spriedumus⁷⁵, apgalvo, ka cēloņsakarība ir pārrauta, jo *Schneider* nelūdza veikt pagaidu pasākumus, ko tā varēja panākt pirms vai pēc sprieduma par lēmumu atcelšanu.

166. Šim Komisijas argumentam, kam, kā iebildumu rakstā uz šo sūdzību norāda *Schneider*, ir zināmā mērā sofistisks raksturs, nevar piekrist. Katrā ziņā tās teorētiskais pamatojums, kas pēc *Legrand* nodošanas *Wendel-KKR* nav konkretizējies, nav piemērots. Tas ir jānoraida, jo ir jāizvērtē konkrēti, nevis izdomāti fakti.

169. Tomēr no konstatētajiem faktiem⁷⁶ izriet, ka Francijas sabiedrība kopā ar prasību par tiesību aktu atcelšanu iesniedza arī pieteikumu par lēmuma par sadalīšanu spēkā stāšanās apturēšanu, turklāt atteikšanās no šīs prasības ir saistīta ar diviem vienlaicīgiem faktiem: pirmkārt, lieta T-310/01 tika pieņemta izskatīšanai paātrinātā kārtībā, un, otrkārt, Komisijas noteiktais termiņš, kurā *Schneider* bija jāatdalās no *Legrand*, tika pagarināts līdz 2003. gada 5. februārim.

167. Es ierosinu šādi rīkoties arī ar piektā pamata pirmo daļu, kas attiecas uz *Schneider* rūpības trūkumu, tāpēc ka tā neuzstāja, lai Komisija tai sniegtu sīkākus paskaidrojumus

75 — Pirmās instances tiesas 1999. gada 28. janvāra spriedums lietā T-230/95 *BAI/Komisija* (*Recueil*, II-123. lpp., 36. punkts) un iepriekš minētais 2007. gada 19. jūlija spriedums lietā *FG Marine/Komisija*, 74. punkts.

76 — Pārsūdzētā sprieduma 50.–52. punkts.

170. Tāpēc pretēji Komisijas viedoklim *Schneider* rikojās ar pienācīgu rūpību, jo ar savu stratēģiju tā bija panākusi praktiski to pašu, ko būtu devuši pagaidu pasākumi, — ļoti ātri atrīvojušies no neziņas par abu apstrīdēto lēmumu spēkā esamību un neatkarīgi no šo tiesvedību iznākuma paplašinājusi savā rīcībā esošo laiku *Legrand* pārdošanai.

171. Tādējādi *Schneider* rīcību šajos apstākļos nevar raksturot kā nepienācīgu un nevar apgalvot, ka tā pārrautu attiecīgo cēloņsakarību, kas nozīmē, ka Komisijas apgalvojums ir jānoraida kā nepamatots.

172. Visbeidzot, piektā pamata trešā daļa, kurā *Schneider* tiek apsūdzēta *Legrand* pārdošanā brīdī, kad tai vairs nebija juridiska pienākuma atdalīties no šīs sabiedrības, ir jāpārbauda kopā ar Komisijas iebildumu par pārdošanas termiņa pagarināšanu līdz 2002. gada 10. decembrim un *Schneider* atteikšanos izmantot minētajā līgumā ietvertu noteikumu par atkāpšanos no līguma, jo tie ir objektīvi saistīti. Kopienu iestāde uzskata, ka visi šie apstākļi ir pastiprinājuši pieprasīto zaudējumu rašanos, kas tādējādi novērs apstrīdētās cēloņsakarības konstatēšanu.

173. *Schneider* apgalvo, ka to uz pārdošanu rosināja divi iemesli, pirmkārt, izpildīt pienākumu atdalīties no *Legrand* un, otrkārt, novērst risku neiegūt atļauju pēc lēmumu atcelšanas otrajā koncentrācijas pārbaudes procedūrā, zinot Komisijas negatīvo attieksmi.

174. Turpinājumā minēto iemeslu dēļ šie argumenti ir jāņem vērā, kaut gan es atkārtotu — tikai pakārtoti, jo jau esmu izklāstījis savu viedokli par to, ka nepastāv cēloņsakarība.

175. Izpildot līgumu par *Legrand* pārdošanu 2002. gada 10. decembrī, *Schneider* tikai bija saistošs tās līgums, jo Pirmās instances tiesa tā paša gada 22. oktobrī bija atcēlusi lēmumus par nesaderību un par sadalīšanu. Pat pieņemot, ka minētais līgums izrietēja no tāda likumīga pienākuma ievērošanas, kas tika atzīts par spēkā neesošu, pārdošana tāpēc norisinājās kā pēc brīvas gribas veikts darī-

jums un paātrināja koncentrācijas darījuma izvērtēšanas procesa pabeigšanu uz tādu noteikumu pamata, par kuriem vienošanās bija panākta sarunās ar pircēju un kurus Komisija nekādi neietekmēja.

Kopienas ārpuslīgumiskās atbildības atzišanu noteikumā par atkāpšanos no līguma ietvertās summas apmērā būtu bijusi daudz saprātīgāka un realistiskāka.

176. Turklāt, lai gan *Schneider* toreiz varēja cerēt, ka jaunās pārbaudes procedūras beigās tiks pieņemts labvēlīgs lēmums, jo tai tika dota iespēja ierosināt pasākumus savstarpēja atbalsta kompensēšanai, kas bija iespēja, no kuras tā, pārdodot *Legrand*, netieši atteicās, nešķiet, ka tā, neievērojot klauzulu par atteikšanos no līguma, būtu rīkojusies ar pienācīgu rūpību.

178. Tāpēc es uzskatu, ka *Schneider*, pārdodot bez pienākuma to darīt un nerīkojoties ar pienācīgu rūpību, pārrāva cēloņsakarību, un tādējādi es pakārtoti ierosinu apmierināt piekto apelācijas sūdzības pamatu.

177. Minētajos apstākļos *Schneider*, kaut gan tā vēlējās īstenot apvienošanos ar *Legrand*⁷⁷, būtu bijis loģiskāk atkāpties no minētās pārdošanas, izmantojot minēto klauzulu, lai samazinātu ciestos zaudējumus, jo EUR 180 miljonus nevar salīdzināt ar pieprasīto zaudējumu atlīdzību aptuveni EUR 1700 miljonu apmērā. Prasība par

3) Par pamatu par pretrunīga pamatojuma norādīšanu

179. Ceturtajā apelācijas pamatā Komisija kritizē pretrunas Pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumā, apgalvojot, ka tajā,

⁷⁷ — Atsaukos uz šo secinājumu 146. un nākamajiem punktiem.

no vienas puses, tiek noliegta cēloņsakarība starp pārkāpumu, kas radīja abu lēmumu atcelšanu, un apgalvotajiem zaudējumiem (260.–286. punkts), un, no otras puses, tā tiek apstiprināta abu *Schneider* atzīto zaudējumu gadījumā (288. punkts).

180. Lai atspēkotu šo pārmetumu, pietiek norādīt, ka pirmā no Komisijas norādītajām analizēm attiecas uz iepriekš minēto cēloņsakarību attiecībā uz *Legrand* aktīvu vērtības *pilnīgu* zudumu laika posmā no tās iegādāšanās līdz tās pārdošanai 2002. gada decembrī, bet otrā attiecas uz zaudējumiem, ko bija cietusi Francijas sabiedrība saskaņā ar pirmās instances spriedumu. Tāpēc pārsūdzētā sprieduma izklāstā nav nekādas pretrunas, un tādējādi arī ceturtais apelācijas pamats ir noraidāms.

E — *Par septīto pamatu*

181. Pakārtoti, Komisija lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu, jo tajā *Schneider* ir piešķirti nokavējuma procenti no dienas, kad nodarīti materiālie zaudējumi, 2002. gada 10. decembra, līdz dienai, kad tiks samaksāta zaudējumu atlīdzības summa.

182. Tā kā es iesaku atcelt pārsūdzēto spriedumu cēloņsakarības trūkuma dēļ un, pakārtoti, tās pārrāvuma dēļ, septītais pamats, kas tikai attiecas uz zaudējumiem, kuru esamību es savā analizē esmu noliedzis, nav jāizskata.

VII — Tiesas spriedums par lietas būtību

183. Saskaņā ar Tiesas Statūtu 61. panta otro teikumu, ja Tiesa atceļ Pirmās instances tiesas spriedumu, tā var pati pieņemt galīgo spriedumu attiecīgā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija, vai nodot lietu atpakaļ sprieduma pieņemšanai Pirmās instances tiesā. Viens no gadījumiem, kuros Tiesa var izvēlēties pirmo no šajā tiesību normā sniegtajām abām iespējām, ja vien tās rīcībā ir visi lietas izlemšanai nepieciešamie fakti un nav jāiegūst jauni pierādījumi, ir kļūda *in iudicando*. Tāda ir Tiesas prakse, kaut gan tā parasti nenorāda iemeslus, kāpēc tā uzskata, ka tiesvedības stadija tai neļauj lietu izskatīt pašai⁷⁸.

⁷⁸ — Parasti tā tikai lakoniski norāda, ka tāds risinājums ir rodams konkrētā lietā. 2000. gada 5. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-432/98 P un C-433/98 P Padome/*Chvatal* u.c. (*Recueil*, I-8535. lpp., 37. punkts) un 2003. gada 9. janvāra spriedums lietā C-76/00 P *Petrotib* un *Republica*/Padome (*Recueil*, I-79. lpp., 93. punkts) un 2007. gada 18. jūlija spriedums lietā C-326/05 P *Industrias Químicas del Vallés*/Komisija (Krājums, I-6557. lpp., 71. punkts).

184. Tiesai lieta būtu jāizlemj pēc būtības, kad no lietas materiāliem izriet, ka lieta ir gatava nolēmuma taisīšanai⁷⁹, atbilstoši tam, ka Kopienų likumdevējs to ir izveidojis kā modernu apelācijas tiesas instanci, kurai ir plašas pilnvaras pieņemt atceļošu spriedumu, ja tā to uzskata par vajadzīgu⁸⁰.

VIII — Par tiesāšanās izdevumiem abās tiesu instancēs

186. Manis ierosinātais risinājums nenozīmē, ka *Schneider* būtu jāpiespriež atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus, jo ne visi Komisijas prasījumi ir apmierināti, pat ja noraidītie nav bijuši svarīgākie.

185. Šajā lietā nav šaubu, ka Tiesai apelācijas sūdzībā uzdotais jautājums ir tikai juridiska rakstura. Pirmās instances tiesa debates koncentrēja tikai uz zaudējumu rašanās sākumu, neiedziļinoties to apmēra noteikšanā, un šo uzdevumu, tāpēc ka to bija sarežģīti veikt tiesvedībā, nodeva vēlākam procesam sprieduma izpildes stadijā. Nosūtīt šo lietu atpakaļ minētajai tiesai, lai tā praktiski tikai novērtētu Komisijas parāda summu par vienīgajiem atlīdzināmajiem zaudējumiem, būtu pretrunā procesuālās ekonomijas principam. Nekas neliedz to veikt Tiesai, kā tas ir noticis agrāk⁸¹, iedvesmojoties no pārsūdzētajā spriedumā paredzētās metodes.

187. Tā kā Pirmās instances tiesa atlika lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu, ierosinot, lai to *Schneider* zaudējumu novērtējumu, kas tai nodarīti saistībā ar izdevumiem, kas radās, piedaloties koncentrācijas pārbaudes procesa turpinājumā, veiktu Tiesa, tai ir jāizlemj par pirmās instances un apelācijas instances tiesāšanās izdevumiem.

79 — Héron, J., *Droit judiciaire privé*, Parīze: Montchrétien, 1991, 517. lpp.; Vincent, J., Guinchard, S., *Procédure civile*, Parīze: Dalloz, 1994, 922. lpp.

80 — Nieva Fenoll, J. *El recurso de casación ante el Tribunal de Justicia de las Comunidades Europeas*. Barselona: Bosch, 1998, 430. lpp.

81 — 1979. gada 4. oktobra spriedums lietā 238/78 *Ireks-Arkady/Padome* un Komisija (*Recueil*, 2955. lpp.), iepriekš minētais spriedums lietā *Adams/Komisija*, 1990. gada 26. jūnija spriedums lietā C-152/88 *Sofrimport/Komisija* (*Recueil*, I-2477. lpp.) un iepriekš minētais spriedums lietā *Mulder u.c./Padome* un Komisija.

188. Šajā sakarā, taisnīgi novērtējot visus lietas aspektus, jāsecina, ka uzņēmumam *Schneider* ir jāpiespriež atlīdzināt divas trešdaļas tiesāšanās izdevumu, kas Eiropas Kopienų Komisijai radušies abās tiesu instancēs.

IX — Secinājumi

189. Ņemot vērā iepriekš minēto, ierosinu Tiesai:

- 1) atcelt Pirmās instances tiesas 2007. gada 11. jūlija spriedumu lietā T-351/03, kurā Eiropas Kopienai piespriests atlīdzināt *Schneider Electric SA* divas trešdaļas no zaudējumiem, ko tā cieta *Legrand SA* pārdošanas cenas samazinājuma dēļ, kas *Schneider Electric* bija jāpiešķir pircējam, lai kompensētu *Legrand* pārdošanas faktiskās īstenošanas atlikšanu līdz 2002. gada 10. decembrim;
- 2) atcelt arī minētā sprieduma rezolūīvās daļas 5.–10. punktu, kuros noteikts iegūt eksperta atzinumu, lai novērtētu šos zaudējumus, un piespriests maksāt nokavējuma procentus;
- 3) pārējā daļā prasību noraidīt;
- 4) noteikt lietas dalībniekiem trīs mēnešu laikā pēc sprieduma pasludināšanas iesniegt Tiesai kopīgu vienošanos par to izdevumu apmēru, kas *Schneider Electric* radās, piedaloties koncentrācijas darījuma pārbaudes procedūras turpinājumā pēc Pirmās instances tiesas 2002. gada 22. oktobra spriedumiem lietā T-310/01 un lietā T-77/02 *Schneider Electric*/Komisija;

- 5) ja vienošanās netiktu panākta, noteikt lietas dalībniekiem iesniegt Tiesai tajā pašā termiņā prasījumus skaitliskā izteiksmē;

- 6) piespriest uzņēmumam *Schneider Electric* atlīdzināt divas trešdaļas no Eiropas Kopienu Komisijas tiesāšanās izdevumiem pirmajā instancē un apelācijas instancē, kā arī segt savus tiesāšanās izdevumus abās tiesu instancēs.